

TALOUSARVIO 2026 JA TALOUSSUUNNITELMA 2026-2028

Oriveden kaupunki

Kaupunginhallitus 10.11.2025

Kaupunginvaltuusto 24.11.2025

Sisällys

1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS TALOUSARVIOON 2026.....	3
2. TALOUSARVION 2026 JA TALOUSSUUNNITELMAN 2026-2028 YLEISPERUSTELUT	6
Talouden yleinen kehitys.....	6
Talousarvion lähtökohdat.....	8
Käyttötalous.....	9
Verotulot ja valtionosuudet	12
Verotulot.....	12
Valtionosuudet	12
Investoinnit.....	13
3. TALOUSARVION SITOVUUS	14
Käyttötalousosa	14
Investointiosa	14
Tuloslaskelmaosa.....	14
Rahoitusosa	14
Tilivelvollisuus.....	15
4. TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN STRATEGINEN PERUSTA.....	16
Kuntalaki.....	16
Kaupunkistrategia.....	16
Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet.....	17
Elinvoimaohjelman tavoitteet	17
5. LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO	18
6. TULOSLASKELMAOSA.....	19
7. RAHOITUSLASKELMAOSA	20
8. KÄYTTÖTALOUSOSA	21
KAUPUNGINHALLITUS	21
Vaalit.....	21
Tilintarkastus	21
Kaupunkikehityspalvelut	21
Kaupunkikehityspalvelualueen riskiarvio	23
Konsernipalvelut.....	23
Konsernipalvelualueen riskiarvio.....	24
LASTEN JA NUORTEN LAUTAKUNTA.....	25
Hallintopalvelut	25
Varhaiskasvatus	26
Perusopetus.....	28
Lukiokoulutus	31
Kasvatus- ja opetuspalvelualueen riskiarvio	33

HYVINVOINTI- JA ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA	33
Hyvinvointipalvelut.....	33
Elämänlaatupalvelut.....	35
TEKNINEN LAUTAKUNTA	38
Teknisten palvelujen hallinto.....	38
Tilapalvelu.....	39
Kunnallistekniikka	40
Vesihuoltolaitos	41
Tekniikka- ja ympäristöpalvelualueen riskiarvio	42
9. INVESTOINTIOSA.....	43
10. VESIHUOLTOLAITOS.....	44
11. KONSERNIYHTIÖT	46
LIITTEET.....	48
Käyttötaloussuunnitelmaluonnos vuodelle 2026 tulosalueittain	48
Investointisuunnitelmaluonnos hankeryhmittäin vuodelle 2026	53

1. KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS TALOUSARVIOON 2026

Kuntien talouden tilanne on heikentynyt, koska yleinen taloustilanne ei ole elpynyt pienistä positiivisista signaaleista huolimatta ja työttömyys on noussut ennätyskorkealle. Sen myötä kuntien tulot ovat kasvaneet odotettua hitaammin ja kustannukset lisääntyneet mm. palkkakustannusten, tehtävien laajentumisen ja rahoitusvastuiden kasvaessa. Myös näkymät kunnan talouden tilaan seuraavan 12 kuukauden kuluttua ovat heikentyneet.

Lähes koko kuntakenttä on lisäsopeutuspaineen edessä. Viimeisen puolen vuoden aikana kuntatalouden tila on tiukentunut ja paineet sopeuttamiselle ovat kasvaneet. Kuntien taloudellinen liikkumavara on kapenemassa, mikä haastaa peruspalveluiden järjestämistä tulevaisuudessa.

Kuntaliiton näkemyksen mukaan nyt on aika käynnistää keskustelu siitä, miten kunnat pystyvät järjestämään palvelut myös tulevaisuudessa. Kuntaliitto pitää tarpeellisena, että kansallisesti käynnistetään parlamentaarinen työ, jossa linjataan kunta- ja palvelurakenteen uudistamisesta.

Oriveden kaupungin talousarvion linjaukset ja perusteet

Talousarvion tavoitteita ohjaa valtuuston hyväksymä strategia, johon kaupungin toiminnan johtaminen perustuu. Strategia sisältää yhdessä päättäjien, henkilöstön ja asukkaiden kanssa muodostetun vision eli yhteisen tulevaisuuden tahtotilan, palvelulupauksen sekä kehittämistavoitteet vuoteen 2030 ja näitä toteuttavat valtuustokauden kärkitoimenpiteet. Kaupungin visio on ”Innostava Orivesi” ja palvelulupaus; ”Orivesi uudistuu ja toimii kestävästi”.

Strategian tavoitteet on jaettu kolmeen kokonaisuuteen:

1. Vahvistamme elinvoimaamme
2. Edistämme asukkaiden hyvinvointia
3. Johdamme innovatiivisesti ja kestävästi

Kaupungin toiminta ja talous

	Talousarvio 2025, milj. euroa	Talousarvio 2026, milj. euroa	muutos, %
Toimintakulut	36,56	36,78	1
Toimintatuotot	10,37	10,16	-2
Toimintakate	26,19	26,62	2
Verotulot	21,65	22,70	5
Valtionosuudet	5,60	5,82	4
Vuosikate	0,27	0,99	
Tilikauden tulos	-3,17	-1,76	
Investoinnit	7,5	8,0	

Vuoden 2026 investoinnit ovat 7,97 M€. Talonrakennuksen investoinnit ovat 5,3 M€, josta Rovastinkankaan kouluhanke on 5,0 M€. Tämän lisäksi pieniä peruskorjaushankkeita, mm. liikuntahallin korjaustarpeen selvittäminen, kaupungintalon katon pinnoittaminen ja ilmanvaihto sekä Säynäniemen piha-alueen kunnostus. Kunnallistekniikan investoinnit ovat 1,8 M€, joka sisältää peruskorjaushankkeita, mm. Laitamon ja aseman alueen peruskorjaus, Oripohjantie sekä tievalaistuksen ja teiden päällystysten saneerausta. Irtaimen omaisuuden hankintaan on varattu 370 000 euroa, jossa on mm. Rovastinkankaan koulun irtaimisto sekä tietohallintohankintoja.

Kehittämishankkeita

- Oripohja-Nihuan työpaikka-alueen asemakaavan hyväksyminen.
- Kirkkolahden rannan asemakaavan valmistelu jatkuu.
- Vireillä olevien maankäyttösovinnusten valmistelu jatkaminen, Markunniemen alueesta sopimusluonnosta on käsitelty maanomistajien kanssa.
- Aseman kehittämishankkeet; Asemanvainio asemakaava on hyväksytty valtuustossa kesällä 2025. Tonttien markkinointi.
- Mm. Kenkätien alueen asemakaavoitus.
- Säynäniemen alueen tulevaisuutta selvittänyt työryhmä antoi esityksen kaupunginhallitukselle keväällä 2025. Asian päätöksenteko vuonna 2026.
- Työllisyyspalvelu uudistuksen toimeenpanon jatkaminen. Orivesi kuuluu Tampereen seudun työllisyysalueeseen. Uudistuksessa valtion työllisyystehtävät siirtyvät kunnille vuoden 2025 alusta lähtien.
- Lähijunaliikenteen Oriversi-Tampere välin ratkaisut koskien 2030 lukua tulee päätöksentekoon alkuvuonna 2026.
- Kaupungin, Tredun ja yritysten yhteistyö kumppanuussopimuksen mukaisesti.
- Aurinkovoimala hankkeiden edistäminen on jatkunut.
- Tampereen kaupungin ja Oriveden kaupungin yhteishanke Kintulampi-Pukala-Teerijärvi retkeilyreitin toteuttaminen.
- Edunvalvontatyötä Vt-9 perusparantamisen edistämiseksi jatketaan tiiviisti yhteistyössä Tampereen ja Kangasalan kaupunkien sekä Pirkanmaan liiton kanssa.
- Vt-9 tiesuunnittelu 4-kaistatieksi välillä Käpykangas-Orivesi on edennyt Pirkanmaan ELY:ssä. Tähän liittyvä rinnakkaistien asemakaava Orivesi (Hankaloilo)-Oritupa on hyväksytty valtuustossa.
- Uusi rakentamislaki tuli voimaan 1.1.2025 Uuden rakentamislain merkittävimmät muutokset rakennusvalvonnan kannalta liittyvät lupajärjestelmään, suunnittelijoiden ja työnjohtajien pätevyyden toteamiseen, digitalisaatioon, vähähiilisen rakentamisen ja kiertotalouden edistämiseen sekä rakennustyönaikaisen valvonnan painotuksiin.
- Tampereen kaupunkiseudun ja valtion väliseen MAL-sopimuksen hankkeina edistetään Haapamäen radan sähköistyshanketta keskustan seisakkeelle saakka. Hanke päätöksenteko aikataulu on alkuvuonna 2026. Eräjärven keskustan kevyen liikenteen väylän suunnittelu on käynnistynyt Pirkanmaan ELY:ssä.
- Palveluliikenteen ja koulukuljetusten kilpailutus toteutetaan keväällä 2026.
- Toiminnan ja talouden kehittämissuunnitelman toimeenpanon jatkaminen. Ohjelman toimenpiteet ajoittuvat vuosille 2025-2028.
- Oriveden Kotikoivu sai rahoituksen uuden vuokratalon rakentamiseen Koluntielle. Hanke valmistuu loppuvuonna 2026.
- Positiivinen seikka on Oriveden lukion lentopallolinjan opiskelijamäärän voimakas kasvu. Uusi oppilaita linjalle tulee lähes 20. Yhteensä lukioon oli 59 hakijaa.
- Valtuusto on aloittanut uuden kaupunkistrategian valmistelun, joka on tarkoitus hyväksyä valtuustossa maaliskuussa-huhtikuussa 2026.

Kunta- ja maakuntayhteistyö

Tampereen kaupunkiseudun muodostavat Kangasala, Lempäälä, Nokia, Orivesi, Pirkkala, Tampere, Vesilahti ja Ylöjärvi. Kaupunkiseudulla on yli 420 000 asukasta. Seutuyhteistyöstä vastaa Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä. Kuntayhtymä kehittää alueen maankäyttöä, asumista, liikennettä ja sivistyspalveluja koko kaupunkiseudun näkökulmasta. Lisäksi kuntayhtymä edistää kestävästä siirtymästä, tekee ennakointityötä ja kokoaa seututietoa. Kaupunkiseudun visio on kansainvälinen, vihreä metropoli, jossa asukkaan arki on sujuvaa ja tulevaisuus kestävä.

Business Tampereen palvelusopimuksen mukaan elinkeinopalveluita toteutetaan kolmella avainkärjellä: Kasvuhakuisten yritysten liiketoiminnan kehittäminen kestävän kasvun ja uudistumisen tueksi, kasvuinvestoinnit ja kansainvälistyminen ml. saavutettavuus sekä kaupunkiseudun lumovoiman kasvattaminen. Uudet painopistealueet ovat: Tampereen kaupunkiseutu kohti uutta elinkeinostrategiaa, tietopalvelut kohti data insight -palveluja, vastuullisuus sekä suurteolliset investoinnit, sirut ja turvallisuus.

Pirkanmaan liiton tavoitteena on edistää Pirkanmaan ja sen kuntien elinvoimaa ja yhteistyötä siten, että Pirkanmaa on kestävällä tavalla elinvoimainen nyt ja tulevaisuudessa. Pirkanmaan liitto tekee työtä ja luo arvoa yhdessä sidosryhmiemme kanssa ottamalla huomioon kestävyiden eri näkökulmat. Tavoitteena on vauras ja vastuullinen maakunta.

Pirkanmaan hyvinvointialueen palvelulupaus on pitää yhdessä huolta kaikkien pirkanmaalaisten hyvinvoinnista ja turvallisuudesta. Hyvinvointialueen arvot ovat ihmisläheisyys, arvostus, rohkeus, vastuullisuus ja luottamus.

Yhteenveto

Oriveden kaupungin talousarvion 2026 kautta järjestetään ja turvataan laadukkaat palvelut kuntalaisille, vaikka kaupungin talouden näkymät ovat kireät lähivuosina. Toiminnan ja talouden kehittämissuunnitelman toimeenpano tulevina vuosina tärkeä ja välttämätön tehtävä, jotta varmistetaan kaupungin talouden tasapaino.

Elinvoimaohjelman ja hyvinvointisuunnitelman kautta toteutetaan kehittämishankkeita maankäytön, asumisen, elinkeinotoiminnan, työllisyyden ja liikenteen sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osalta. Näiden kautta voidaan lisätä elinvoimaa ja vetovoimaa paikkakunnalle ja vahvistaa tulopohjaa. Myös kuntalaisten ja järjestöjen osallistumista ja yhteistyötä kehitetään.

Esitän parhaimmat kiitokset kaupungin henkilöstölle, kaupunginvaltuustolle ja kaupunginhallitukselle sekä muille toimielimille hyvästä ja rakentavasta yhteistyöstä talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2026–2028 valmistelussa ja toivotan kaikille menestystä vuonna 2026.

Orivedellä marraskuussa 2025

Juha Kuusisto
kaupunginjohtaja

2. TALOUSARVION 2026 JA TALOUSSUUNNITELMAN 2026-2028 YLEISPERUSTELUT

Talousarvioasiakirja on uudistettu kuntalain ja taloussuunnitelmaa koskevan suosituksen mukaiseksi kaupunkistrategiaa tukevaksi asiakirjaksi. Talousarvion alussa on kirjaukset asiakirjan strategisesta perustasta ja kaupunkistrategian seurannasta.

Talousarvion määrärahojen sitovuus on siten, että **valtuusto hyväksyy lautakuntatasoiset toiminnan ja talouden tavoitteet sekä määrärahat ja tuloarviot**. Lisäksi valtuusto hyväksyy kaupunkikonsernin tytäryhtiöille kaupunkistrategiasta johdetut toiminnalliset ja/tai taloudelliset tavoitteet. Valtuuston lautakuntatasolle hyväksymien määrärahojen ja tavoitteiden jakautuminen alaspäin tulosaluetasolle esitetään asiakirjassa tulosalueiden taloussuunnitelmina.

Talouden yleinen kehitys

Kansantalouden kehitys

Valtiovarainministeriön (VM) taloudellisen katsauksen mukaan Suomen talous toipuu hitaasti, mutta kasvun merkkejä on näkyvissä. Vuonna 2024 BKT kasvoi 0,4 %, ja ennusteen mukaan kasvu jatkuu vuonna 2025: +1,0 %, vuonna 2026: +1,4 % ja vuonna 2027 +1,7 %. Varsinkin vähäinen yksityinen kulutuksen kasvu jarruttaa talouden elpymistä. Kotitalouksien ostovoima kasvaa, mutta pelko työttömyydestä syö kotitalouksien luottamusta tulevaisuuteen.

Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku ovat parantaneet kotitalouksien ostovoimaa, mutta epävarmuus on ohjannut lisätuloja säästämiseen kulutuksen sijaan. Investoinnit kasvavat erityisesti energiasiirtymän ja puolustushankkeiden myötä.

Erityisesti yksityiset ja julkiset investoinnit kasvattavat kysyntää ja talouden tuotantoa tänä vuonna. Kasvava tuotanto vaatii vähitellen yrityksiin lisää työvoimaa. Kun työllisyys alkaa kasvaa ja työttömyys vähentyä, kotitalouksien kuva tulevaisuudesta kirkastuu. Ne alentavat säästämistään ja kulutus alkaa kasvaa. Ennusteessa näin käy enenevästi vuoden 2026 aikana.

VM:n mukaan vastikään uudistetut EU:n ja hallituksen esittämät uudet kansalliset julkista taloudenpitoa ohjaavat säännöt vaativat, että velka kääntyy kestävästi alenevalle uralle suhteessa BKT:hen. Jotta vauhti olisi riittävä, puolustusmenojen ja velanhoitomenojen kasvu täytyy kattaa ja julkisen talouden alijäämää pienentää useilla miljardeilla nykyisestä lähelle tasapainoa seuraavien vaalikausien aikana. Kun tässä onnistutaan talous kasvaa ja velkasuhde alenee. Kokonaisuus vaatii seuraavina vaalikausina lisää menojen priorisointia, lisää säästöjä, lisää verotuksen kiristämistä yhtäällä ja kenties keventämistä toisaalla. Tässä on entistä vaikeampi edetä ilman, että julkisen vallan palvelulupaus sovitetaan talouden voimavarojen kasvun asettamaan budjettirajoitteeseen. Palvelulupaus on poliittinen arvovalinta. Lisäksi talouden ja hyvinvointivaltion rakenteita pitää muuttaa edelleen niin, että työtä, osaajia ja pääomaa on tarjolla ja ne liikkuvat entistä tehokkaammin taantuvilta aloilta tuottamattomista kohteista nouseville aloille tuottavampiin kohteisiin.

Työllisyys ei ole vielä kääntynyt kasvuun, mutta ennusteen mukaan tilanne paranee vuodesta 2026 alkaen. VM ennakoi työttömyysasteen olevan vuonna 2025: 9,4 %, vuonna 2026: 9,0 % ja edelleen vähenevän vuonna 2027: 8,4 %:iin.

Julkisyhteisöjen alijäämä suhteessa BKT:hen ennakoidaan olevan vuonna 2025 4,3 %, vähenevän vuonna 2026: 3,6 %:iin ja edelleen vuonna 2027: 3,1 %:iin.

Velkasuhde vakiintuu hetkellisesti vuonna 2027, mutta kääntyy jälleen kasvuun ja ylittää 90 % vuonna 2029. Kestävyysvaje on noin 2 % suhteessa BKT:hen eli noin 7 mrd. euroa vuoden 2029 tasolla.

Maailmantalouden näkymät ennakoitaan olevan varovaisen myönteiset, vaikkakin epävarmat. Euroopassa talouskasvu elpyy inflaation hidastuessa ja investointien kasvaessa. Yhdysvaltojen näkymät ovat heikommat. Maailman tavarakaupan kasvua hidastaa Yhdysvaltojen tullipolitiikka, mutta kasvun ennakoitaan elpyvän nousevien talouksien vetämänä.

Kuntatalouden kehitys

Valtionvarainministeriön laatiman kuntatalousohjelman 2026 mukaan kuntien taloustilanne heikkeni vuonna 2024 edelliseen vuoteen verrattuna. Heikkenemistä selittää vuonna 2023 toteutunut sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus, jonka yhteydessä maksettiin kuntien taloutta vahvistaneita kertaluonteisia eriä.

Orpon hallituksen linjaamien toimenpiteiden yhteisvaikutuksena VM arvioi kuntatalouden heikenevän noin 170 milj. eurolla vuonna 2026 vuoteen 2025 verrattuna. Vuoden 2026 kuntataloutta heikentävät erilaiset valtiontalouden sopeutustoimet, joiden nettovaikutus on noin 200 milj. euroa.

VM:n mukaan Suomen talouden toipuminen on ollut hidasta ja verotulot kehittyvät vuonna 2025 heikosti. Pari vuotta jatkunut heikko työmarkkinasuhdanne ei osoita kohenemisen merkkejä. Työttömiä on selvästi edellistä vuotta enemmän, join 9,4 % työvoimasta. Työllisyystilanteen ennakoitaan kuitenkin kohenevan vuodesta 2026 alkaen. Heikon suhdannetilanteen vuoksi verotuloennusteita on madallettu vuoden 2025 aikana. VM:n arvion mukaan vuonna 2025 kuntien vuosikatteen supistuvat, mutta ne riittänevät kuitenkin kattamaan poistot. Vuonna 2026 kuntatalouden näkymien arvioidaan pysyvän heikkoina. Kevään 2025 palkkasopimus kasvattaa kuntatalouden kustannuksia selvästi. Sopimuskorotusten vuoksi kuntien työvoimakustannukset nousevat 2025 noin 2,8 %, vuonna 2026 3,2 % ja vuonna 2027 3,9 %:iin. Tämä kustannusten kehitys lisää talouspaineita palveluvaltaisella kuntasektorilla, jossa henkilöstömenojen osuus on suuri.

Verotulojen arvioidaan kasvavan vuonna 2026 suhdannetilanteen kohentuessa, mutta kuntatalouden tulojen kehitystä hidastaa valtionapuihin kohdennetut vähennykset. Lisäksi sote-kiinteistöjen uudelleenjärjestelyt uhkaavat vähentää kuntien vuokratuloja. Tulojen ja menojen epätasapainon arvioidaan syvenevän. Tämän epätasapainon arvioidaan helpottavan hieman vuonna 2028, kun hallitusohjelman mukainen indeksijarru peruspalvelujen valtionosuuteen ja sote-uudistuksen määräaikaiset vähennykset vuoden 2023 tehtyihin valtionosuuksiin poistuvat. Vuonna 2026 VM arvioi kuntien verotulojen kasvavan 5,2 % edellisvuodesta. Kuntien kunnallisveron arvioidaan olevan noin 10,7 mrd. euroa, yhteisöveron 1,7 mrd. euroa ja kiinteistöveron 2,38 mrd. euroa.

VM:n mukaan laskennallinen kunnallisveroprosentin korotuspaine kasvaa kaikissa kuntakokoryhmissä, mutta maltillistuu vuoteen 2029 mentäessä. Isoimmat korotuspaineet kohdistuvat painelaskelman perusteella vuosiin 2026 ja 2027 ja koskevat kaikkia kuntakokoryhmiä. Korotuspaine kasvaa lähivuosina erityisesti väestöään menettävissä ja vanhemman väestön kunnissa, joissa veroprosentit ovat pääsääntöisesti jo nyt valtakunnallista keskitasoa korkeammat. Veropohjan rapautuminen voi olla kasvava uhka varsinkin pienemmissä kuntakokoryhmissä.

Kehyskauden loppua kohden mentäessä kaikkien kuntakokoryhmien toiminnan ja investointien rahavirta painuu negatiiviseksi koko maan tasolla. Kuntaryhmien välillä on kuitenkin suuria eroja. Heikkenevää toiminnan ja investointien rahavirtaa tarkasteluperiodilla selittävät merkittävältä osin nettoinvestointien pysyminen korkealla tasolla erityisesti suurissa kaupungeissa sekä valtionosu-

teen tehtävät leikkaukset. Vuonna 2025 negatiivisen vuosikatteen kuntia on arvion mukaan seitsemän, mikä on hieman vähemmän kuin edeltävänä vuonna. Negatiivisen vuosikatteen kuntien lukumäärä kasvaa kuitenkin merkittävästi ensi vuodesta alkaen. Näistä suurin osa on alle 2 000 asukkaan kuntia.

Oriveden kaupungin kehitys

Oriveden kaupungin väkiluku on vuoden 2025 elokuun loppuun mennessä vähentynyt 18 henkilöllä vuoden alkuun verrattuna. Elokuun lopussa Orivedellä oli kirjoilla 8 851 henkilöä. Kesäkuun 2025 loppuun mennessä Orivedellä syntyi 30 lasta ja kuoli 62 henkilöä. Kaupunkiin muutti 190 henkilöä ja kaupungista muutti pois 179 henkilöä, eli Oriveden nettomuutto oli 11 henkilöä.

Kaupungin tuloveroperusteisiin ei ole tehty muutoksia edellisvuoteen verrattuna. Tulovero on 9,40 prosenttia. Vuoden 2026 kiinteistöverotuloperusteisiin valtuusto ei päättänyt muutoksia, eli maapohjan yleinen maapohjan kiinteistövero on 1,30 prosenttia, yleinen rakennusten kiinteistövero on 1,10 prosenttia, vakituiseen asumiseen käytetyn rakennuksen kiinteistövero on 0,60 prosenttia, muu kuin vakituisen asuinrakennuksen veroprosentti 1,45 prosenttia ja rakentamaton rakennuspaikka 3,0 prosenttia. Verotuloja arvioidaan näillä perusteilla kertyvän 22,7 milj. euroa.

Valtionosuuden laskentaperusteisiin ei tule muutoksia vuodelle 2026. Valtionosuuksia arvioidaan maksettavan vuonna 2026 noin 5,82 milj. euroa. Verotuloista ja valtionosuuksista on myöhemmin erillinen erittely.

Oriveden kaupungin työttömyysaste oli elokuun 2025 lopussa 9,1 prosenttia, kun se vuoden 2024 vastaavana aikana oli 9,0 prosenttia. Elokuun lopussa Pirkanmaan keskimääräinen työttömyysprosentti oli 11,3 prosenttia (2024: 10,6 %).

Oriveden kaupungin vuoden 2025 tilinpäätöksen ennakoidaan elokuun lopun tietojen pohjalta tehdyn tulossennusteen perusteella toteutuvan noin 1,8 miljoonaa euroa alijäämäisenä. Mikäli vuoden 2025 tilinpäätös toteutuu arvion mukaisena, on Oriveden kaupungin taseylijäämää tulevalle taloussuunnittelukaudelle 6,7 miljoonaa euroa.

Talousarvion lähtökohdat

Vuoden 2026 talousarvion laadinnassa yleisten taloustietojen lisäksi perustietoina on ollut kaupungin tilinpäätös vuodelta 2024 ja tilinpäätösarvio vuodelta 2025 sekä ennusteet yleisestä talouden tilasta ja tuloperusteista. Lisäksi valmistelutyössä on otettu huomioon valtuustoseminaareissa esitettyjä linjauksia sekä kaupunginvaltuuston hyväksymä kaupunkistrategia.

Kaupunginhallitus ja -valtuusto on hyväksynyt vuoden 2026 talousarvion laatimisen peruslähtökohdiksi seuraavaa:

-	tuloveroprosentti	9,40 %
-	kiinteistöveroprosentit:	
	- maapohjan yleinen kiinteistövero	1,30 %
	- yleinen kiinteistövero	1,10 %
	- vakituinen asuinrakennus	0,60 %
	- muu rakennus	1,45 %
	- rakentamaton rakennuspaikka	3,00 %
	- yleishyödyllinen yhteisö	0,00 %
-	menotasoa ei saa korottaa palkankorotuksia lukuun ottamatta	
-	palkankorotuksiin on 2,5 %-yksikön määrärahavaraus	
-	uusia vakansseja ei perusteta (pl. erikseen sovittavat)	

-	vuoden 2026 talousarviossa huomioidaan toiminnan ja talouden kehittämissuunnitelmaan lautakunnissa päätetyt toimenpiteet	
---	--	--

Kaupungin käyttötalouden tärkeimmät tunnuslukumittarit ovat vuosikate, toimintakate ja tilikauden tulos sekä yli-/alijäämä sekä lainakanta. Nämä tunnusluvut tulisi pitää positiivisina ja terveen talouskehityksen mukaisina siten, että talouden tasapaino säilyy.

- Vuosikate osoittaa, paljonko käyttötaloudesta jää poistojen jälkeen käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on riittävä, kun se on vähintään poistojen suuruinen.
- Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus eli se osoittaa kuinka paljon kaupungin varsinaisesta toiminnasta jää verorahoituksella katettavaksi.
- Verorahoitus tarkoittaa suoria verotuloja ja valtionosuuksia. Jos toimintakate heikkenee enintään sen verran kuin verorahoitus kasvaa, pysyy kuntatalous tasapainossa.

Kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Oriveden kaupungin taseessa on vuoden 2024 tilinpäätöksen jälkeen ylijäämää 8,5 milj. euroa. Kaupungin vuoden 2025 tilinpäätösennakko elokuun tilanteen perusteella on arvioitu olevan 1,8 milj. euroa negatiivinen, joten taseylijäämä jäisi taloussuunnitelmakaudelle noin 6,7 milj. euroa.

Tulevalle taloussuunnitelmakaudelle vaikuttavia toiminnan muutoksia, kehittämistoimenpiteitä tai päätöksiä ovat mm.

- Rovastinkankaan koulun laajennus on hankesuunnitteluvaiheessa ja investointiohjelmaan sisältyy hankkeen toteuttaminen vuosina 2025-2026.
- Kaupunki (tai tytäryhtiö Oriveden Kotikoivu Oy) on päättänyt osallistua yksityisen asuntotuotannon vauhdittamiseen vuosina 2023-2025 ostamalla erillispäätöksin enintään 40 %:a kohteesta, mikäli hankkeet eivät käynnisty ilman kaupungin mukaantuloa.
- Talousarvion kanssa samassa aikataulussa laaditaan kaupungin toiminnan ja talouden kehittämissuunnitelmaa, jossa on tavoitteena löytää toiminnan kehittämisellä ja taloutta parantamalla noin 2,5-3,0 milj. euron verran taloutta tervehdyttäviä toimenpiteitä. Kehittämissuunnitelma laaditaan vuosille 2024-2028 ja talouden tasapainon saavuttamiseksi talouteen vaikuttavia toimenpiteitä tulee löytää lisää tulevinakin vuosina.
- Valtionosuusuudistus on valmistelussa ja uudistuksen voimaantulosta ei ole vielä varmuutta
- Kaupungin joukkoliikenteen ja oppilaskuljetusten kilpailutus käynnistyy vuoden 2026 aikana ja uusi kausi käynnistyy 1.8.2026.
- Varhaiskasvatuksen henkilöstörakennetta muutetaan vapautuvien vakanssien myötä vähitellen vastaamaan varhaiskasvatuslain vaatetta vuonna 2030.

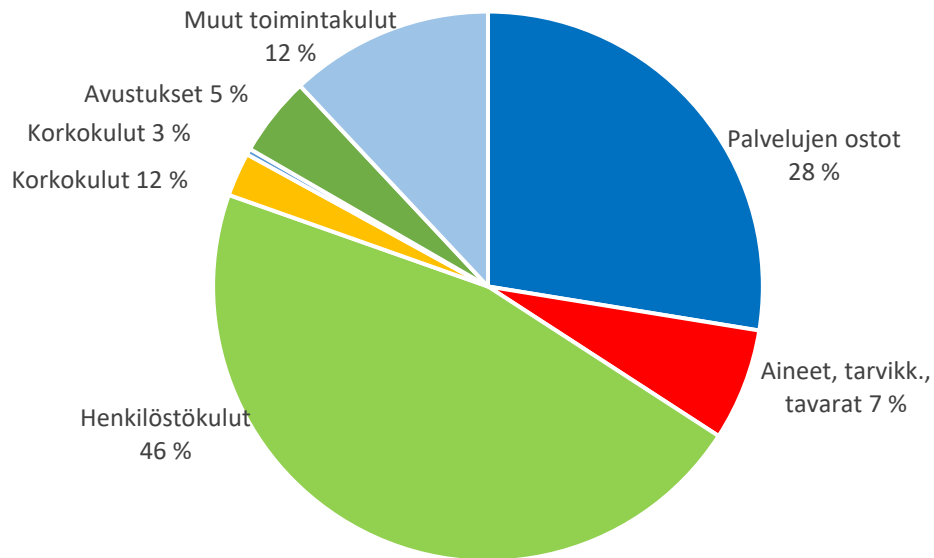
Käyttötalous

Oriveden kaupungin toimintatuotot ovat 10,16 milj. euroa ja niissä on vähennystä edellisvuoteen nähden 2,0 %. Suurin ulkoinen tuloerä on vesihuoltolaitoksen myyntitulot, 2,16 milj. euroa. Metsänmyynnistä arvioidaan saatavan 0,1 milj. euroa ja pysyvien vastaavien myynnistä samoin 0,1 milj. euroa.

Toimintakulut ovat 36,78 milj. euroa ja ne lisääntyvät edellisvuodesta 0,22 milj. euroa. Merkittävimmät lisäykset on henkilöstökuluissa, 0,27 milj. euroa. Palvelujen ostot pysyvät vuoden 2025 tasolla. Myös avustukset lisääntyvät edellisvuoteen nähden 0,09 milj. euroa. Lisäys johtuu työttömyysturvan rahoituksen uudistuksesta, jonka ennakoidaan lisäävän kaupungin työmarkkinatuen kuntaosuutta.

Vuoden 2026 talousarvion toimintakulut menolajeittain prosenttiosuuksina ovat seuraavat:

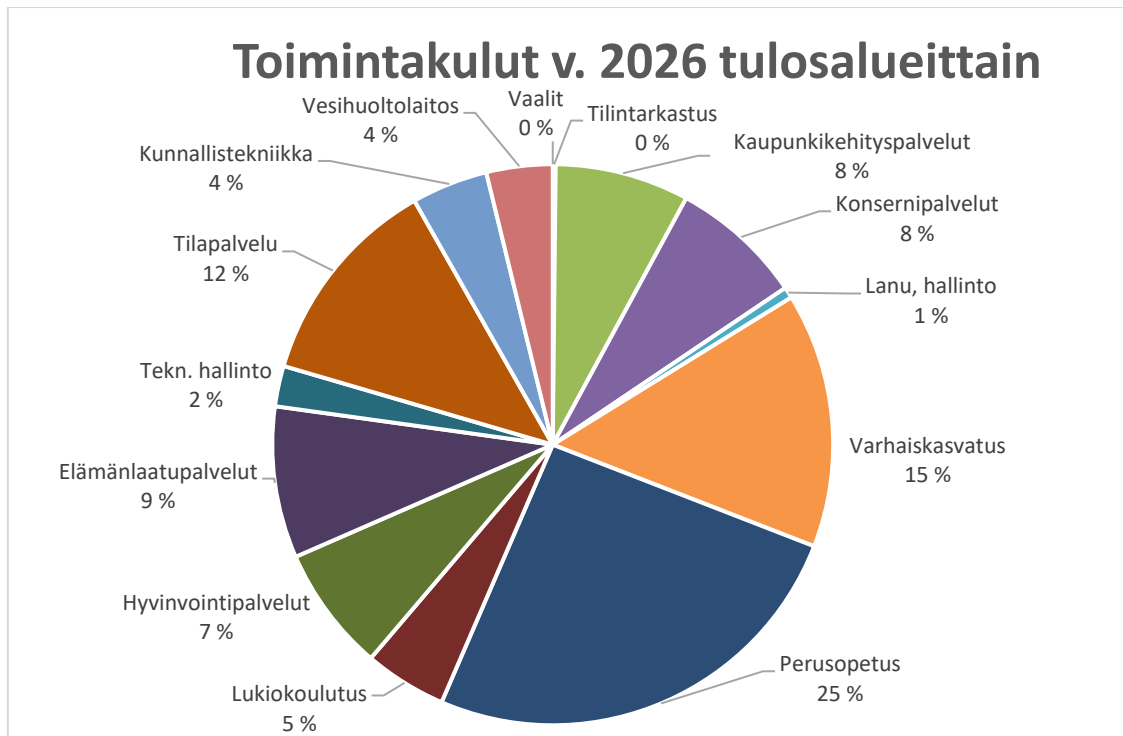
Toimintakulut menolajeittain v. 2026

Lautakuntien tuloista ja menoista vuosilta 2026 ja 2025 on alla yhteenvetotaulukko:

Lautakunta	TA 2026, €	TA 2025, €	Muutos, €	Muutos, %
Kaupunginhallitus				
Toimintatuotot	623 500	688 500	-65 000	-9,4
Toimintakulut	-5 420 333	-5 445 980	-25 647	-0,5
Toimintakate	-4 796 833	-4 757 475	39 358	0,8
Lasten ja nuorten lautakunta				
Toimintatuotot	788 848	875 290	-86 442	-9,9
Toimintakulut	-17 856 663	-17 519 990	336 673	1,9
Toimintakate	-17 067 815	-16 644 700	423 115	2,5
Hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunta				
Toimintatuotot	626 631	581 460	45 171	7,8
Toimintakulut	-5 560 481	-5 466 540	94 031	1,7
Toimintakate	-4 933 850	-4 885 080	48 770	1,0
Tekninen lautakunta				
Toimintatuotot	8 122 083	8 188 910	-66 827	-1,3
Toimintakulut	-7 945 031	-8 128 410	-183 379	-2,3
Toimintakate	177 052	98 450	78 602	79,8

Tulosalueiden prosentuaaliset meno-osuudet vuoden 2026 talousarviosta on esitetty alla olevassa kuviossa:

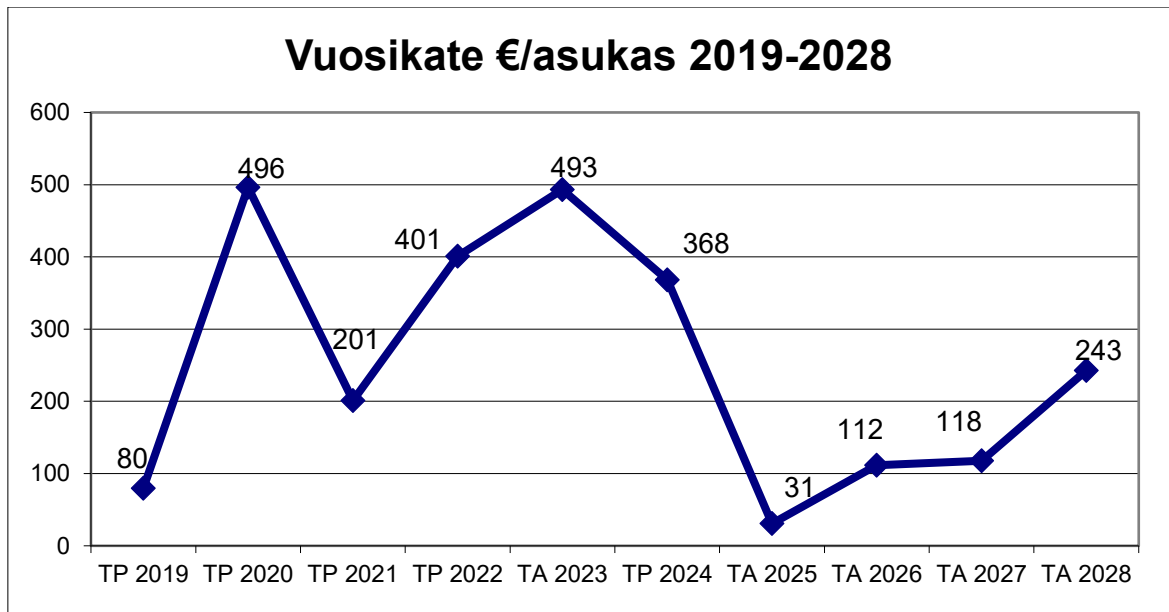
Verotuloista ja valtionosuuksista on myöhemmin erilliset tarkastelut.

Toiminnasta saatavien tuottojen ja toimintakulujen erotuksena muodostuu talousarvioon 2026 vuosikatetta 0,99 milj. euroa. Vuosikatteen määrä kasvaa edellisvuoteen verrattuna lähinnä verotulojen ja valtionosuuksien kasvamisen vuoksi. Oriveden kaupungin pysyvistä vastaavista ja vuoden 2026 aikana tehtävistä investoinneista on arvioitu tehtävän poistoja ja arvonalennuksia 2,78 milj. euroa valtuuston hyväksymän vuonna 2025 voimaan tulleen poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelmaa on muutettu vuoden 2025 alusta ja siinä yhteydessä joidenkin hyödykeryhmien poistoajat hieman pidentyivät.

Vuosikate

Vuosikatteella mitataan kaupungin tulorahoituksen riittävyyttä ja se muodostuu yhteenlaskettujen toimintatuottojen, verotulojen ja valtionosuuksien sekä toimintamenojen erotuksena. Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot. Jos vuosikate on alijäämäinen, on kaupungin tulorahoitus heikko.

Oriveden kaupungin vuosikatteen kehitys vuosina 2019-2028 on kuvattu seuraavassa kuviossa:

Oriveden kaupungin vuosikate talousarviossa 2026 on 0,99 milj. euroa positiivinen. Vuosikate kattaa ainoastaan 35,5 % poistoista. Vuosittaiset lainanlyhennykset ovat 3,8 milj. euroa.

Verotulot ja valtionosuudet

Verotulot

Oriveden kaupungin talousarvion ja -suunnitelman verotuloarvio pohjautuu Suomen Kuntaliiton veroennustekehikkoon sekä talousarvion laatimisvuodelta verohallinnon arvioon maksettavana ennakotuihin verotuloihin.

Milj. euroa	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tulovero	16 886	17 000	17 800	18 200	18 900
<i>Muutos, %</i>	0,5	0,7	4,7	2,2	3,8
Veroprosentti	9,40	9,40	9,40	9,40	9,40
Kiinteistövero	3 372	3 250	3 350	3 350	3 350
<i>Muutos, %</i>	6,5	-3,6	3,1	0	0
Yhteisövero	1 513	1 400	1 550	1 650	1 750
<i>Muutos, %</i>	-20,5	-7,5	10,7	6,5	6,1
Verotulot yhteensä	21 770	21 650	22 700	23 200	24 000
<i>Muutos, %</i>	-0,4	-0,6	4,8	2,2	3,4

Verotulojen osuus kaikista kaupungin tuloista on 58,4 % (2025: 57,3 %).

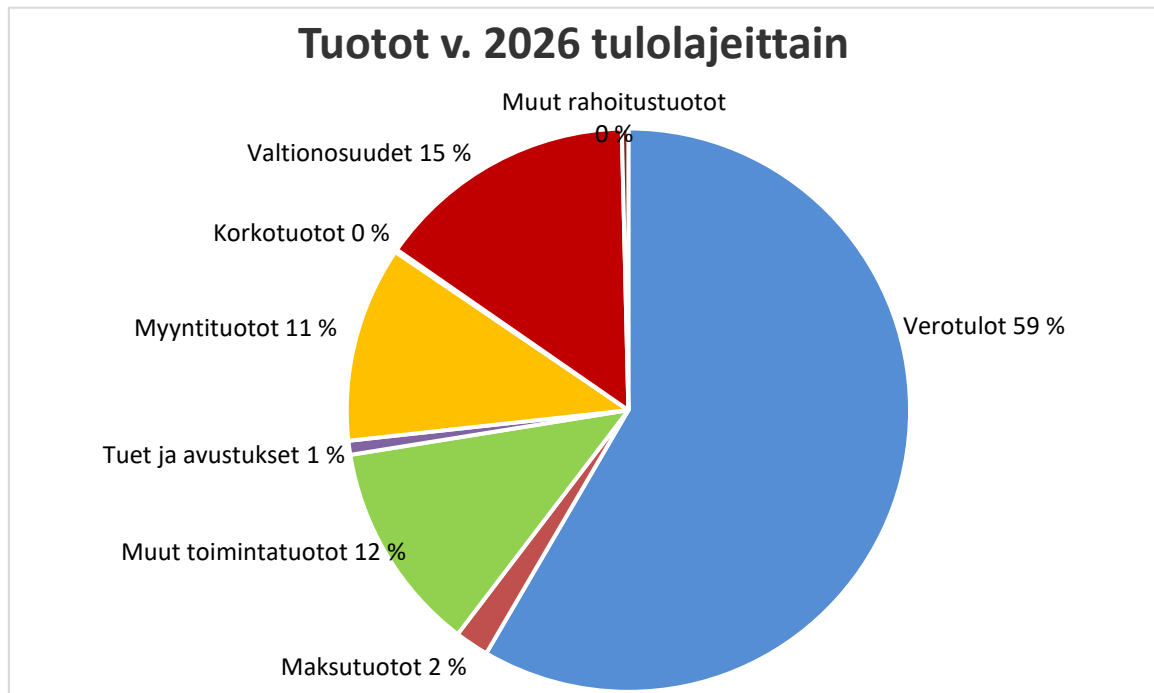
Valtionosuudet

Talousarvioon sisältyvät valtionosuusarviot perustuvat valtiovarainministeriön ennakkolaskelmiin sekä arvioituun Oriveden asukasluvun tulevaan kehitykseen.

Milj. euroa	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Peruspalv. valtionosuus	4 223	5000	5 010	5 250	5 250
harkinnanvar. vos korotus	-				
Verotulomenetyksen korvaus	1 659	1 000	1 060	1 000	1 000
OKM valtionosuus	-282	-400	-250	-250	-250
Yhteensä	5 599	5 600	5 820	6 000	6 000
<i>Muutos, %</i>	1,3	0	3,9	3,1	0

Valtionosuuksien osuus kaikista tuloista on 15,0 % (2025: 14,8 %). Kuntien peruspalveluiden valtionosuusjärjestelmää on tarkoitus muuttaa, mutta uudistuksen voimaantulo on siirtynyt eteenpäin alustavasti suunnitellusta vuodesta 2026. Koska uudistuksesta ja sen vaikutuksesta kuntien valtionosuuksiin ei ole vielä tietoa, sitä ei ole huomioitu taloussuunnittelukauden 2026-2028 valtionosuus-arvioissa.

Vuoden 2026 käyttötalous- ja tuloslaskelmaosien tulot tulolajeittain on esitetty alla olevassa kuviossa:

Investoinnit

Investointiosaan otettavien hankkeiden pienhankintaraja (taseaktivointiraja) on 10.000 euroa. Tällöin hankinta käsitellään investointina, aktivoidaan ja poistetaan kuluina poistosuunnitelman mukaisesti. Poistonalaisten hyödykkeiden käyttöikä tulee olla yli kolme vuotta.

Tietohallinnon hankinnat tehdään tietohallintopalvelujen kautta hyödyntäen mm. Tampereen kehyskuntien hankintayhteistyötä ja yhteisesti kilpailutettuja hankintapaikkoja.

Investointien määrä bruttona nousee merkittävästi vuoden 2025 tasosta. Kaupungin tulorahoitus ei riitä investointeihin, joten investoinnit ja vanhojen lainojen lyhennykset joudutaan rahoittamaan lainanotolla. Vuonna 2026 investointimenoihin on varattu menomäärärahaa 7,97 milj. euroa investointiosan hankeryhmäkohtaisen erittelyn mukaisesti. Vuonna 2027 investointeihin on 3,52 milj. euroa ja 3,64 milj. euroa vuonna 2028.

Investointiosassa määritellään hankkeet investointiryhmittäin eri palvelualueilla. Suurimmat yksittäiset investointihankkeet taloussuunnitelmakaudella ovat Rovastinkankaan koulun laajennus sekä Oripohjantien sekä Laitamon/aseman alueen katujen peruskorjaus sekä vesihuoltolaitoksen työt.

3. TALOUSARVION SITOVUUS

Lautakuntien määrärahojen ja toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta tulee raportoida puolivuotiskatsauksessa ja tilinpäätöksen toimintakertomuksessa. Määrärahojen ja/tai tuloarvioiden muutoksen yhteydessä on otettava kantaa myös asetettujen tavoitteiden muutostarpeeseen.

Käyttötalousosassa toimielimen tai investointiosassa hankeryhmän määrärahan merkittävät ylitykset ja tuloarvion alitukset on tuotava tilivuoden aikana valtuuston päätettäväksi. Merkittäväksi ylitykseksi katsotaan 10 %:n ylitys tulosalueen määrärahoista, kuitenkin niin että yli 100.000 € ylitys on aina tuotava valtuuston käsiteltäväksi. Alle 50.000 € ylityksiä ei tarvitse tuoda valtuuston käsittelyyn, mutta ne on käsiteltävä lautakunnissa.

Käyttötalousosa

Talousarvio sitoo valtuustoon nähden lautakunnille hyväksytyjen tulojen ja menojen loppusummien osalta (merkitty keltaisella käyttötalousosan taulukoihin). Lisäksi valtuustoon nähden sitovia ovat talousarviossa tulosalueille asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, jotka ilmenevät tulosalueittaisista taulukoista.

Lautakunnat jakavat käyttösuunnitelmissaan valtuuston hyväksymät määrärahat tulosalueille. Talousarvion laadinnan yhteydessä muodostunut alustava suunnitelma tulosalueittain on tiedoksi talousarvion liiteaineistona.

Investointiosa

Investointiosan lautakunnittainen menomääräraha on valtuustoon nähden sitova.

Sitovia hankeryhmiä ovat: kaupunginhallitus, lasten ja nuorten lautakunta, hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunta, tekninen lautakunta sekä kaupungin vesihuoltolaitos.

Lautakunnat jakavat investointisuunnitelmissaan valtuuston hyväksymät määrärahat hankkeille. Talousarvion laadinnan yhteydessä muodostunut alustava suunnitelma on tiedoksi talousarvion liiteaineistona.

Tuloslaskelmaosa

Valtuustoon nähden sitovia määrärahoja ja tuloarvioita ovat:

- Verotulot
- Valtionosuudet
- Rahoitustuotot ja -kulut, netto

Rahoitusosa

Valtuuston nähden sitova erä on:

- Pitkäaikaiset lainat, netto

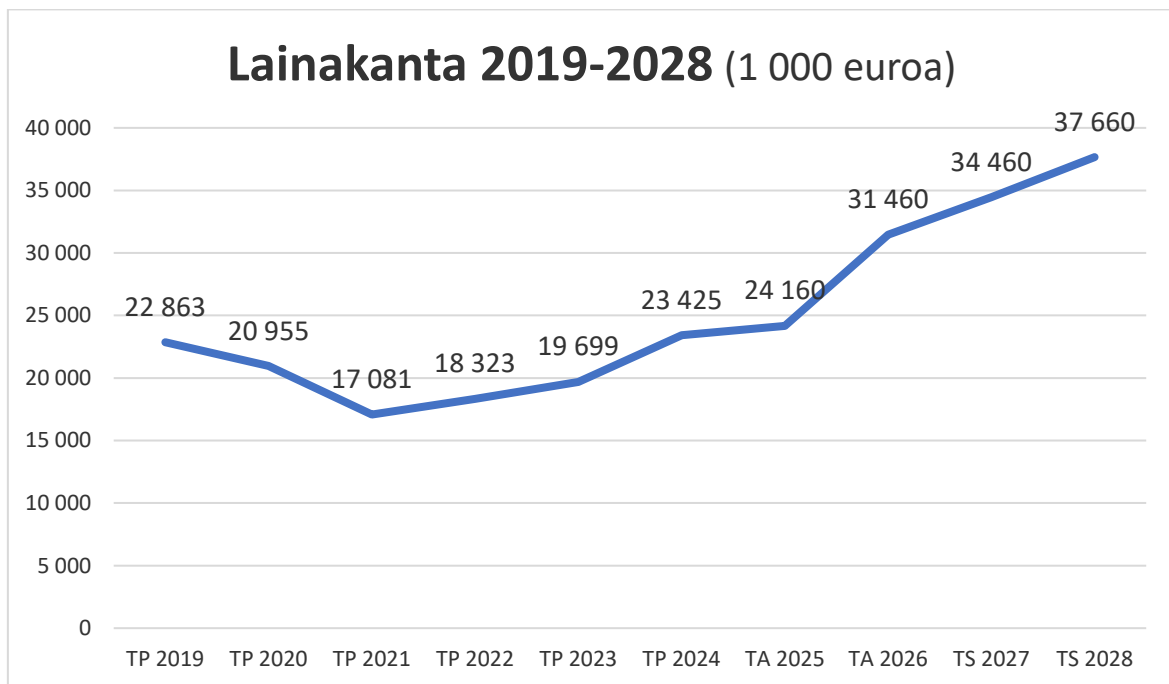
Vuoden 2026 talousarvion toiminnan ja investointien rahavirran sekä pitkäaikaisten lainojen lyhennysten jälkeen laskettuna lainanottotarve on 11,0 milj. euroa, jolloin nettolainanotto lisääntyy 7,3 milj. euroa.

Lainakanta vuosina 2025-2028

(1.000 euroa, lainat per 31.12., jakajana käytetty 31.8.2025 asukaslukua 8 851)

	Lainojen lyhenykset	Lainanotto €/vuosi	Lainakanta per 31.12.	Lainat €/as.
2025			24 160	2 730
2026	3 700	11 000	31 460	3 554
2027	4 000	7 000	34 460	3 893
2028	3 800	7 000	37 660	4 255

Lainakannan kehitys vuosina 2019-2028 on esitetty alla olevassa kuviossa:

Tilivelvollisuus

Kuntalain mukaan kunnan muiden toimielinten kuin valtuuston jäsenet ovat tilivelvollisia. Toimies-
saan jäsenenä muussa toimielimessä valtuutettu on tässä tehtävässään tilivelvollinen. Lisäksi tilivel-
vollisia ovat ao. toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat.

Oriveden kaupungin tilivelvollisia toimielimiä ovat: kaupunginhallitus, tarkastuslautakunta, keskus-
vaalilautakunta, kaupunkikehityslautakunta, lasten ja nuorten lautakunta, hyvinvointi- ja elämänlaa-
tulautakunta, tekninen lautakunta sekä ympäristö- ja rakennuslautakunta.

Kuntalaki ei vaadi tilivelvollisten viranhaltijoiden määrittelemistä ennakolta, mutta toiminnan järjes-
tämisen kannalta on selkeämpää, jos viranhaltijat tietävät etukäteen, keitä vastuuvapauslausuma
koskee. Tilivelvollisten hyväksyminen kuuluu valtuustolle. Oriveden kaupungin käytännön mukaan
tilivelvolliset on hyväksytty osana talousarviota kunkin tulosalueen tavoitteiden yhteydessä.

Oriveden kaupungin tilivelvollisia viranhaltijoita ovat kaupunginjohtaja, palvelualueiden johtajat ja
tulosalueiden johtajat. Heillä on kokonaisvastuu kaupungin, palvelualueiden tai tulosalueiden toimin-
nasta ja taloudesta. Lisäksi tilivelvollisia viranhaltijoita ovat toimielinten esittelijöinä toimivat viran-
haltijat.

4. TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN STRATEGINEN PERUSTA

Kuntalaki

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion yhteydessä on myös hyväksyttävä taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa hyväksytään kunnan toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Kaupunkistrategia

Oriveden kaupunkistrategia on hyväksytty marraskuussa 2021 ja sen mukaan olemme Innostava Orivesi. palvelulupauksemme mukaan Orivesi uudistuu ja toimii kestävästi.

Kaupunkistrategian tavoitteiden kokonaisuudet ovat:

1. *Vahvistamme elinvoimaamme*
 - Orivesi on rohkeasti kehittyvä, investointeja houkutteleva ja tulevaisuutta ennakoiva kaupunki,
 - Kaupungin joustava maankäyttö ja ketterät elinkeinopalvelut tuovat virtaa koko Orivedelle.
2. *Edistämme asukkaiden hyvinvointia*
 - Turvaamme lasten ja nuorten hyvän kasvun ja oppimismahdollisuudet,
 - Asukkaat ovat aktiivisia ja hyvinvoivia,
 - Vilkas ja osallistuva yhteisö tekee Oriveden.
3. *Johdamme innovatiivisesti ja kestävästi*
 - Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi ovat johtamisen keskiössä,
 - Uudistamme johtamista ja toimimme suunnitelmallisesti ja taloudellisesti.

Kaupunkistrategian toteutumista seurataan kokonaisuutena erikseen valtuustokausittain. Talousarviotavoitteet tulosalueille on määriteltävä strategian pohjalta. Tämä mahdollistaa vuositasen seurannan. Valtuustokauden vaihduttua 1.6.2025 kaupunkistrategiaa ei ole vielä päivitetty, joten tätä talousarviota laadittaessa on käytetty vielä vanhaa strategiaa. Kaupunkistrategian päivitys on tarkoitus hyväksyä valtuustossa keväällä 2026.

Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet

Oriveden kaupungin hyvinvointisuunnitelma on vahvistettu valtuustossa helmikuussa 2022 ja se on laadittu vuosille 2022-2025. Hyvinvointisuunnitelma perustuu kaupunkistrategiaan. Hyvinvointisuunnitelman painopisteet pohjautuvat alueelliseen hyvinvointikertomukseen ottaen huomioon Oriveden omat painotukset. Suunnitelman pää- ja alatavoitteet ovat:

- elintavoilla fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia
 - o lisätään lasten, nuorten ja perheiden ruokailoa ja parannetaan ruokatottumuksia,
 - o parannetaan ikäihmisten toimintakykyä sekä panostetaan yksinäisyyden torjuntaan,
 - o edistetään kuntalaisten mielenterveyttä ja yksilön resilienssiä,
 - o liikunnallisen elämäntavan tukeminen.
- osallisuus ja vaikuttaminen
 - o vaikutetaan EVA-menettelyn kautta,
 - o edistetään yhteiskehittämisen menetelmien käyttöä.
- turvallinen elinympäristö
 - o vähennetään lapsiperheiden eriarvoisuutta,
 - o edistetään lähiympäristön kehittämistä esteettömäksi ja turvalliseksi sekä liikkumiseen ja osallisuuteen kannustavaksi,
 - o vähennetään päihdeongelmia,
 - o turvallinen ja viihtyisä elinympäristö,
 - o turvallinen liikenneympäristö ja onnettomuuksien vähentäminen.
- vaikuttavat palvelut
 - o parannetaan palveluiden saatavuutta, saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta,
 - o otetaan käyttöön vaikuttavat menetelmät ja toimintamallit,
 - o kehitetään asiakaspalautejärjestelmien/asiakaskokemuksen tulosten hyödyntämistä.

Hyvinvointisuunnitelma on laadittu moniammatillisen työryhmän ja kuntalaisille suunnatun hyvinvointikyselyn perusteella. Suunnitelman toteutumista seurataan ja raportoidaan erikseen vuosittain.

Elinvoimaohjelman tavoitteet

Kaupunkistrategian pohjalta laadittu myös Oriveden kaupungin elinvoimaohjelma vuosille 2022-2025. Oriveden elinvoima ja -ohjelma perustuu vahvaan pitovoimaan, koukuttavaan vetovoimaan ja innostavaan lumovoimaan. Ohjelman mukaan Orivesi on

- rohkeasti kehittyvä (Orivesi on haluttu asuinpaikka ja reilusti muuttovoittoinen kaupunki),
- innostava yrityksille (Orivesi on luonteva paikka sijoittua, kaavoitamme uutta ja kehitämme jo olevaa),
- helposti saavutettavissa (Orivesi on helposti saavutettavissa ja liikkuminen kaupungissa on sujuvaa) ja
- mukavasti mielessä (Viihdymme Orivedellä ja innostamme muitakin viihtymään meillä).

Elinvoimaohjelman toteutumista seurataan erillisessä dokumentissa kaksi kertaa vuodessa johtoryhmässä, elinvoimajaostossa ja kaupunginhallituksessa. Seurantakooste saatetaan valtuustolle tiedoksi.

5. LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO

ORIVÄSI

Oriveden luottamushenkilöorganisaatio 1.6.2025 alkaen

6. TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelma ulk+sis	Tilinpäätös 2024	TA+muutos 2025	Talousarvio 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	4 571 701	4 373 670	4 363 349	0	4 363	4 363
Maksutuotot	651 189	748 100	756 600	1	757	757
Tuet ja avustukset	1 152 763	492 900	312 190	-37	312	312
Muut toimintatuotot	4 667 510	4 719 590	4 701 423	0	4 701	4 701
Valmistus omaan käyttöön	21 450	37 950	27 500	-28	28	28
TOIMINTATUOTOT	11 064 613	10 372 210	10 161 062	-2	10 161	10 161
Henkilöstökulut	-16 991 096	-17 311 467	-17 574 206	2	-17 920	-17 933
Palvelujen ostot	-9 675 910	-10 466 783	-10 472 580	0	-10 473	-10 473
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 665 349	-2 599 700	-2 505 411	-4	-2 505	-2 505
Avustukset	-1 195 567	-1 687 850	-1 780 600	5	-1 781	-1 781
Muut toimintakulut	-4 177 605	-4 495 170	-4 451 431	-1	-4 451	-4 451
TOIMINTAKULUT	-34 705 527	-36 560 970	-36 784 228	1	-37 130	-37 143
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-23 640 914	-26 188 760	-26 623 166	2	-26 969	-26 982
Verotulot	21 770 470	21 650 000	22 700 000	5	23 100	24 000
Valtionosuudet	5 599 071	5 600 000	5 820 000	4	6 000	6 000
Korkotuotot	146 563	60 000	60 000	0	60	60
Muut rahoitustuotot	325 738	145 470	145 500	0	146	146
Korkokulut	-869 227	-860 000	-980 000	14	-1 160	-940
Muut rahoituskulut	-70 049	-134 940	-134 940	0	-135	-135
Rahoitustuotot ja -kulut	-466 975	-789 470	-909 440	15	-1 089	-869
VUOSIKATE	3 261 652	271 770	987 394	263	1 041	2 148
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 368 826	-3 437 990	-2 783 589	-19	-2 916	-2 936
Kertaluonteiset poistot	-226 090	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-3 594 917	-3 437 990	-2 783 589	-19	-2 916	-2 936
TILIKAUDEN TULOS	-333 264	-3 166 220	-1 796 195	-43	-1 874	-788
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	61 075	48 860	39 088	-20	31	25
Varausten ja rahastojen muutos	61 075	48 860	39 088	-20	31	25
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-272 189	-3 117 360	-1 757 107	-44	-1 843	-763

Valtuustoon nähden sitova erä

7. RAHOITUSLASKELMAOSA

Tavoite on suunnitelmallisesti kasvattaa omarahoitusta siten, että se riittää 1/4 investointien rahoittamiseen.

Rahoituslaskelma	TA 2025	TA+muutos 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	271 770	271 770	987 394	263,32	1 041	2 148
Tulorahoituksen korjauserät	-100 000	-100 000	-100 000	0,00	-100	-100
Toiminnan rahavirta	171 770	171 770	887 394	416,62	941	2 048
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-7 455 000	-7 455 000	-7 965 000	6,84	-3 635	-3 770
Rah.osuudet investointimenoihin	88 000	88 000	0	-100,00	20	0
Pys.vast.hyödykk. luovutustulo	150 000	150 000	150 000	0,00	150	150
Investointien rahavirta	-7 217 000	-7 217 000	-7 815 000	8,29	-3 465	-3 620
Toiminnan ja invest. rahavirta	-7 045 230	-7 045 230	-6 927 606	-1,67	-2 524	-1 572
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-200 000	-788 125	-250 000	-68,28	-250	-250
Antolainojen muutokset	-200 000	-788 125	-250 000	-68,28	-250	-250
Lainakannan muutokset						
Pitkäaik.lainojen lisäys	11 000 000	11 000 000	11 000 000	0,00	7 000	7 000
Pitkäaik.lainojen vähennys	-3 700 000	-3 700 000	-3 700 000	0,00	-4 000	-3 800
Lainakannan muutokset	7 300 000	7 300 000	7 300 000	0,00	3 000	3 200
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Rahoituksen rahavirta	7 100 000	6 511 875	7 050 000	8,26	2 750	2 950
RAHAVAROJEN MUUTOS	54 770	-533 355	122 394	-122,95	226	1 378

Valtuustoon nähden sitova erä

Vuoden 2025 alusta voimaan tulleen tietojärjestelmämuutoksen vuoksi vuoden 2024 tilinpäätöksen vertailulukuja ei voida esittää laskelmassa.

8. KÄYTTÖTALOUSOSA

KAUPUNGINHALLITUS

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	628 783	688 600	623 500	624	624
Toimintakulut	-4 398 278	-5 446 030	-5 420 333	-5 463	-5 468
Toimintakate	-3 769 495	-4 757 430	-4 796 833	-4 839	-4 844
Tilikauden yli-/alijäämä	-3 769 495	-4 757 430	-4 796 833	-4 839	-4 844
= valtuustoon nähden sitova erä					

Vaalit

Vaalien tehtävänä on vastata keskusvaalilautakunnan tehtävistä. Lautakuntaan kuuluu viisi jäsentä. Keskusvaalilautakunnan sihteerinä toimii hallintosihteeri Piia Leppänen.

Taloussuunnitelmakaudella järjestetään seuraavat vaalit:

- ei säännönmukaisia vaaleja
- vuonna 2027 eduskuntavaalit
- ei säännönmukaisia vaaleja

Tilintarkastus

Tilivelvollinen: Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Eliisa Suhonen

Tilintarkastuksen tehtävänä on:

- valmistella valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat,
- arvioida ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla,
- arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista ja riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää,
- huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta,
- valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi sekä
- valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kaupunkikehityspalvelut

Tilivelvollinen: Kaupunginjohtaja Juha Kuusisto

Kaupunkikehityspalvelujen tehtävänä on vastata kaupungin hallinnosta, taloushoidosta ja sisäisestä valvonnasta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: kaupunginvaltuuston ja -hallituksen, tilapäiset toimikunnat, kaupungin johtoryhmän, sisäisen tarkastuksen, yleisen kehittämisen, viestinnän, elinvoimapaalvelut, maankäyttöpalvelut, viestinnän ja markkinoinnin sekä Tampereen kaupunkiseudun seutuyhteistyön.

Kaupunkiseudun yhteistyöhön sisältyy myös seudullinen joukkoliikenne, jonka tasoksi tavoitellaan tulevaisuudessa palvelutasomäärittelyn mukaisesti kerran tunnissa toimiva liikenne.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Vahvistamme elinvoimaamme - Orivesi on rohkeasti kehittyvä, investointeja houkutteleva ja tulevaisuutta ennakoiva kaupunki - kaupungin joustava maankäyttö ja ketterät elinkeinopalvelut tuovat virtaa koko Orivedelle	Kehitämme asumisen vaihtoehtoja; - Vähintään yksi yksityinen kerrostalo- tai rivitalohanke käynnistyy - Edistämme uuden asuinalueen, Markunniemen, syntymistä (mittari: hankkeen edistyminen) - Vapaa-ajanasuntojen muuttaminen vakituisiksi asunnoiksi; määrä kasvaa (mittari: lupahakemukset) Kehitämme asemanseutua; - Asetamme Asemanvainion omakotitontit myyntiin (mittari: myydyt/vuokratut tontit) - Rakennuskantaa ja kunnallistekniikkaa uudistetaan tarvittavilta osin - Kehitämme aluetta hankerahoituksen avulla (mittari: hankkeessa saavutetut tulokset) Kehitämme joukkoliikennettä; - Toteutamme joukkoliikenteen ja koulukuljetusten kilpailutuksen - Vakiinnutamme Nyssen 96-linjan (mittari: nousumäärät) - Linjaamme lähijunaliikenteen tulevaisuuden (mittari: tulevien junavuorojen määrä) Kehitämme elinkeinoelämää; - edistämme aktiivisesti uusia yritysalueita 9-tien varteen. - Käymme tiivistä, rakentavaa vuoropuhelua olemassa olevien yritysten/yrittäjien kanssa (mittari: yrityskäynnit ja -tilaisuudet) - Kehitämme Oripohjan laajennettua yritysalueita - Edistämme puhtaan energian hankkeiden sijoittumista Orivedelle (mittari: vireille tulleet hankkeet) - Osoitamme uusien yritystontteja (mittari: tonttien määrä) Kehitämme markkinointia; Tehostamme asukasmarkkinointia ja luomme uuden asukasmarkkinointisivuston (mittari: muuttovoitto/-tappio)	

	Seuraamme elinvoimaohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumista; - nettomuutto on positiivinen - yrittäjättyytyväisyys lisääntyy - tonttikysyntä kasvaa - työttömien osuus työvoimasta pienenee.	
Edistämme asukkaiden hyvinvointia - Turvaamme lasten ja nuorten hyvän kasvun ja oppimismahdollisuudet - Aukkaat ovat aktiivisia ja hyvinvoivia - Vilkas ja osallistuva yhteisö tekee Oriveden	Maankäytön suunnittelussa varmistamme asukkaiden mahdollisuuden osallistua ja vaikuttaa. Maankäytön suunnittelussa otamme huomioon kevyen liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden. Järjestämme kylien kumppanuuspöydän kokoontumisia ja aktivoimme kaupungin ja kylien välistä vuoropuhelua. Käymme sosiaalisessa mediassa aktiivista vuoropuhelua asukkaiden kanssa.	
Johdamme innovatiivisesti ja kestävästi - Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi ovat johtamisen keskiössä - Uudistamme johtamista ja toimimme suunnitelmallisesti ja taloudellisesti	Osallistumme aktiivisesti koulutuksiin ja kaupunkiseudun ym. työryhmiin Teemme yhteistyötä oman ja muiden palvelualueiden kesken ja käytämme olemassa olevat resurssit tehokkaasti.	

Kaupunkikehityspalvelualueen riskiarvio

Kaupunkikehityspalvelualueella nähdään merkittävimminä riskeinä kuntalaisten palvelujen heikkeneminen Pirkanmaan hyvinvointialueen (Pirha) palveluverkkouudistuksen myötä. Myös Pirhalle siirtyneiden kiinteistöjen takausvastuiden realisoituminen nähdään riskinä. Kaupungin tytäryhtiöistä Oriveden Kotikoivu Oy:n ja Orivesi-talo Oy:n käyttöasteiden heikkeneminen ja sitä kautta yhtiöiden pääomittamistarve tunnistetaan riskeiksi.

Konsernipalvelut

Tilivelvollinen: Talous- ja hallintojohtaja Marjatta Lilja

Konsernipalvelujen tehtävänä on tuottaa kaupungin palvelujen tarvitsemia henkilöstö-, talous-, toimisto- ja tietohallinnon tukipalveluja, vastata omistajaohjauksesta sekä maaseutu- ja ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueiden ostopalveluista.

Konsernipalvelujen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: henkilöstöpalvelut, hallinto- ja toimistopalvelut (lautakuntien ja palvelualueiden sihteeripalvelut), taloushallinnon tukipalvelut (maksuliike, osto- ja myyntireskontra, perintä sekä riskienhallinta), tietohallintopalvelut sekä maaseutu- ja ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueiden maksuosuudet. Konsernipalveluihin sisältyvä henkilöstöpalvelut huolehtii kunnalle työnantajana kuuluvista henkilöstöasioista. Henkilöstöpalveluissa hoidetaan henkilöstön palkkaus- ja palvelusuhdeasiat, yhteistoimintaan liittyvät asiat sekä muut virka- ja työehtosopimusten ja työlainsäädännön soveltamiseen kuuluvat tehtävät sekä koordinoidaan henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämistä. Lisäksi konsernipalvelujen kustannuksiin sisältyy Oriveden kaupungin osuus Tampereen kehyskuntien yhteisen tietohallintojohtajan ja kehittämisresurssein palkkauksesta sekä Tampereen kaupungin tuottamien seudullisten tietohallintokustannusten osuus.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Johdamme innovatiivisesti ja kestävästi - Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi ovat johtamisen keskiössä - Uudistamme johtamista ja toimimme suunnitelmallisesti ja taloudellisesti	Perustietotekniikan uuden palvelutoimittajan palvelut on otettu käyttöön/siirtymäsuunnitelma on tehty. Kehyskuntien keskitetyn tietohallinnon palvelut on otettu sujuvasti käyttöön ja ne toimivat kaupungin suuntaan suunnitellulla tavalla. Työhyvinvointikyselyn vastaajamäärä ja kyselyn tulokset kehittyvät positiivisesti edelliseen vuoteen verrattuna. Esihenkilöt kokevat esihenkilöfoorumien antavan tukea johtamistyöhönsä (palautekyselyn arvosana vähintään 3/5). Käytämme korvaavaa työtä vaihtoehtona sairauspoissaoloille. Korvaavan työn työpäivät lisääntyvät edellisvuoteen verrattuna. Asiakastyytyväisyyskyselyssä vastausten keskiarvo vähintään hyvällä tasolla.	

Konsernipalvelualueen riskiarvio

Konsernipalvelujen merkittävimminä riskeinä nähdään henkilöstön poissaoloon liittyvät riskit, tietojärjestelmien ja -verkkojen toimintahäiriöt sekä tietoturva- ja tietosuojariskit. Koko kaupungin talouteen liittyvinä riskeinä on tunnistettu tulopohjan vähenemiseen ja korkojen nousuun liittyvät asiat, jolloin kaupungin talouden tasapaino heikkenee.

LASTEN JA NUORTEN LAUTAKUNTA

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	1 318 510	875 290	788 848	789	789
Toimintakulut	-17 040 528	-17 519 990	-17 856 663	-18 064	-18 065
Toimintakate	-15 722 017	-16 644 700	-17 067 815	-17 276	-17 276
Poistot ja arvonalentumiset	-73 011	-45 760	-7 878	-3	-3
Tilikauden yli-/alijäämä	-15 795 029	-16 690 460	-17 075 693	-17 278	-17 279
= valtuustoon nähden sitova erä					

Hallintopalvelut

Tilivelvollinen: Kasvatus- ja opetusjohtaja Mia Mattila

Hallintopalvelujen tehtävänä on vastata koulujen ja oppilaitosten oppilas- ja opiskelijahallinnosta, opiskeluhuollosta, henkilöstö- ja taloushallinnosta sekä hanketoiminnasta. Hallinnolla on kokonaisvastuu Oriveden kaupungin kasvatus- ja opetuspalvelujen suunnittelusta ja kehittämisestä.

Hallintopalvelujen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: hallinnon, varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja elämänlaatupalveluiden tulosalueet. Kaupungin konsernipalvelut vastaa kasvatus- ja opetuspalvelualueen toimistopalveluiden tuottamisesta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Edistämme asukkaiden hyvinvointia - Turvaamme lasten ja nuorten hyvän kasvun ja oppimismahdollisuudet - Asukkaat ovat aktiivisia ja hyvinvoivia - Vilkas ja osallistuva yhteisö tekee Oriveden	Orivedellä lapsista ja nuorista kasvaa osaavia, vastuullisia ja aktiivisia maailmankansalaisia. Kansainvälisyys ja kestävyyskasvatus ovat pysyvä osa kaikkien Oriveden koulujen toimintakulttuuria. Toteutamme Erasmus+ -akkreditointikonsortion suunnitellusti. - 10 % koulujen oppilasmäärästä osallistuu kansainvälisiin liikkuvuuksiin lukuvuosittain. - 10 % varhaiskasvatuksen ja koulujen henkilökunnasta osallistuu kansainvälisiin liikkuvuuksiin lukuvuosittain. Toteutamme lasten ja nuorten kasvua ja oppimista tukevia hankkeita ja projekteja yhteistyössä muiden kaupungin palvelujen kanssa. - Move!-liikuntaneuvontahanke kaikissa peruskouluissa.	

Johdamme innovatiivisesti ja kestävästi - Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi ovat johtamisen keskiössä - Uudistamme johtamista ja toimimme suunnitelmallisesti ja taloudellisesti	Seudun yhteinen varhaiskasvatuksen eVaka-toiminnanohjausjärjestelmä on otettu käyttöön Orivedellä syksyllä 2024. - Orivesi osallistuu seudulliseen eVakan kehittämistyöhön. Kehitämme seudullisen tiedonhallintahankkeen avulla Wilman oppimisen ja koulunkäynnin tuen lomakkeita ja päätöksentekoa uuden lain mukaisiksi. - Lomakkeet ja seudullinen ohjeistus otetaan käyttöön kaikissa kouluissa.	
---	--	--

Taloussuunnitelman muut perustelut

- **Vuodeksi 2026 saadut hankerahoitukset:**

- Koulun kerhotoiminnan tukeminen (perusopetus)
- Erasmus+ -akkreditointi (perusopetus ja lukiokoulutus)
- Esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet 2024–2027
- Varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistävät toimenpiteet 2024–2027
- Nordplus Junior/Our Baltic Sea (lukiokoulutus) 2024–2026
- Move - Liikettä luokkiin 2 (perusopetus)

- **Seudulliset hankkeet:**

- Kangasalan koordinoima seitsemän kunnan yhteishanke: ”Lukuinto lentoon”
- Esi- ja perusopetuksen tuen uudistuksen tiedonhallinnan kehittäminen vuosina 2025–2026.

Varhaiskasvatus

Tilivelvollinen: Varhaiskasvatuspäällikkö Sari Koivisto

Varhaiskasvatus on lapsen suunnitelmallisen ja tavoitteellisen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatus tukee lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta yhdessä huoltajien kanssa.

Varhaiskasvatuksen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: varhaiskasvatus, jota tarjotaan myös vuoroittoa tarvitseville, perhepäivähoito, esiopetus, lakisääteinen lasten kunnallinen kotihoidon tuki, yksityisen hoidon tuki sekä yksityisen hoidon kuntalisä. Palveluja järjestetään osin yhteistyössä perusopetuksen kanssa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Edistämme asukkaiden hyvinvointia - Turvaamme lasten ja nuorten hyvän kasvun ja oppimismahdollisuudet - Asukkaat ovat aktiivisia ja hyvinvoivia - Vilkas ja osallistuva yhteisö tekee Oriveden	Toteutamme laadukasta varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa varhaiskasvatussuunnitelman pohjalta. Uudistettu Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet otetaan käyttöön. - Uudistettu valtakunnallinen Varhaiskasvatussuunnitelman pe-	

	rusteet käsitellään varhaiskasvatussyksiköiden pedagogisissa työiloissa. Edistetään varhaiskasvatuksen turvallisuutta ja hyvinvointia: - Kaikissa päiväkodeissa otetaan käyttöön varhaiskasvatuksen turvallisuusalue. Henkilöstö koulutetaan turvallisuusalueen käyttämiseen, ja se sisällytetään uusien työntekijöiden perehdytykseen. - Varhaiskasvatuksesta on edustaja Kasvatuksen ja opetuksen turvallisuustimissä ja hyvinvointityöryhmässä. Varhaisvuosien fyysisen aktiivisuuden suositukset kehottavat liikku- maan vähintään kolme tuntia päivässä. - Lähdemme mukaan valtakunnalliseen Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmaan. Ohjelman alussa ja lopussa kartoitetaan jokaisen varhaiskasvatussyksikön liikuntamahdollisuuksien nykytila. Tunnetaidoilla on tärkeä merkitys lasten vuorovaikutussuhteiden kehittymiseen ja lapsen päivittäisen kuormitustilan laskuun. - Toteutetaan kysely koko varhaiskasvatuksen henkilöstölle tunnekasvatuksen järjestämisestä. - Varhaiskasvatussyksiköissä otetaan käyttöön Eläinlasten rauhametsä -opetusmateriaali.	
Johdamme innovatiivisesti ja kestävästi - Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi ovat johtamisen keskiössä - Uudistamme johtamista ja toimimme suunnitelmallisesti ja taloudellisesti	Tarjoamme varhaiskasvatuksen henkilöstölle aktiivisesti lisä- ja täydennyskoulutusmahdollisuuksia. Kannustamme erityisesti Osakkeen koulutusten hyödyntämiseen. - Tavoitteena on hyödyntää Osakkeen koulutuksia vähintään kunkin koulutuksen verran. - Orivesi on mukana suunnittelemassa seudullista Osakkeen koulutustarjontaa. Henkilöstön hyvinvointia ja työkykyä tuetaan suunnitelmallisesti. - Kasvatuksen ja opetuksen hyvinvointitiimi kokoontuu säännöllisesti ja edistää päiväkotien henkilöstön hyvinvointia suunnitelmalla yhteistä toimintaa.	

	- Varhaiskasvatusyksiköt osallistuvat Tampereen yliopiston Henkilöstön hyvinvointi ja myötätunto varhaiskasvatuksessa (HyMy) - tutkimushankkeeseen. Varhaiskasvatuksen johtamistyötä kehitetään systemaattisesti ja pitkäkestoisesti. - Varhaiskasvatuksen johtajat, apulaisjohtajat ja vastuupettajat osallistuvat Liikkuva varhaiskasvatus ohjelman kautta järjestettävään Johtajien työpajaan. - Toteutetaan kasvatuksen ja opetuksen johdon yhteiset koulutuspäivät johtamisen ja työhyvinvoinnin tukemiseksi.	
--	--	--

Perusopetus

Tilivelvollinen: Kasvatus- ja opetusjohtaja Mia Mattila

Perusopetus on osa esiopetuksesta alkavaa koulutusjatkumoa, ja se tarjoaa oppilaille mahdollisuuden laajan yleissivistyksen perustan muodostamiseen ja oppivelvollisuuden suorittamiseen. Perusopetus antaa valmiudet ja kelpoisuuden toisen asteen opintoihin sekä ohjaa oppilaita löytämään omat vahvuutensa ja rakentamaan tulevaisuutta oppimisen keinoin.

Jokaisella perusopetusta antavalla koululla on opetus- ja kasvatustehtävä. Tämä tarkoittaa oppilaiden oppimisen, kehityksen ja hyvinvoinnin tukemista yhteistyössä kotien kanssa. Perusopetus tarjoaa oppilaille mahdollisuuden osaamisen monipuoliseen kehittämiseen ja rakentaa oppilaiden myönteistä identiteettiä ihmisinä, oppijoina ja yhteisön jäseninä. Opetus edistää osallisuutta ja kestävästä elämäntapaa sekä kasvua demokraattisen yhteiskunnan jäsenyyteen. Perusopetus kasvattaa oppilaita ihmisoikeuksien tuntemiseen, kunnioittamiseen ja puolustamiseen.

Perusopetuksen yhteiskunnallisena tehtävänä on edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta ja oikeudenmukaisuutta ja osaltaan ehkäistä eriarvoistumista ja syrjäytymistä. Perusopetuksen kulttuuritehtävänä on edistää monipuolista kulttuurista osaamista ja kulttuuriperinnön arvostamista sekä tukea oppilaita oman kulttuuri-identiteetin ja kulttuurisen pääoman rakentamisessa. Perusopetuksen globaalikasvatus luo osaltaan edellytyksiä oikeudenmukaiselle ja kestäväälle kehitykselle YK:n asettamien kehitystavoitteiden suuntaisesti.

Perusopetuksen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot: perusopetus sekä aamu- ja iltapäivätoiminta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Edistämme asukkaiden hyvinvointia - Turvaamme lasten ja nuorten hyvän kasvun ja oppimismahdollisuudet - Asukkaat ovat aktiivisia ja hyvinvoivia	Edistetään kouluyhteisön turvallisuutta ja hyvinvointia: - Kaikissa kouluissa järjestetään oppilaiden turvapäivät lukuvuosittain. - Järjestetään henkilöstölle oma Aveckki-koulutus.	

- Vilkas ja osallistuva yhteisö tekee Oriveden	- Jokaisesta koulusta osallistuu edustus Puhejudo-koulutukseen. - Joka koulussa järjestetään vähintään kaksi hyvinvoinnin teemapäivää. - Tehdään yhteistyötä paikallisten kauppiaiden ja muiden vähittäistavaraliikkeiden kanssa energijuomien myymisen lopettamiseksi alle 15-vuotiaille. - Hyödynnetään kouluterveyskyselyn tuloksia nuorten suhtautumisesta päihteisiin ja tuetaan monialaisesti päihteettömyyttä edistävää sisältöä yhteisölliseen opiskeluhooltoon. - Varmistetaan mobiililaitelainsäädännön toteutuminen jokaisella koululla. Innostetaan oppilaita osallistumaan kouluruokailuun. - Ruokaraati-toimintaa kehitetään yhteistyössä ateriapalvelujen kanssa. Mittarina on oppilaiden toiveruokaviikon tai -päivän järjestäminen. Kouluissa kannustetaan toiminnalliseen oppimiseen sekä liikkuvaan opiskelutapaan. - Kouluissa järjestetään liikunta-neuvontaa ja liikkakaveritoimintaa. - Selvitetään Yhteiskoulun välituntipihan muuttamista liikkumista edistäväksi. Edistetään yläkouluikäisten oppilaiden kiinnittymistä kouluyhteisöön lisäämällä oppilaiden osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia. Kaikilla oppilailla on mahdollisuus toimia tukiohjoilana, agenttina sekä Unescolähettiläänä. - Yhteisölliseen opiskeluhooltoon osallistuu myös huoltajien edustaja. - Koulupoissaolot vähenevät. - Kaupunkitason hyvinvointitiimi on ideoinut, että lukuvuoden aikana 2025–2026 kouluille ja päiväkodeille luodaan hyvinvointipolku. Tätä tuotetaan päiväkodeissa sekä kouluissa osana monialaisia oppimiskokonaisuuksia.	
--	---	--

	Vahvistetaan opetusteknologian taroituksenmukaista käyttöä sähköisten oppimisympäristöjen ja digitaalisten materiaalien osalta. - Eri kouluissa toimitaan Tampereen seudun perusopetuksen digitaalisen osaamisen suunnitelman sekä Oriveden perusopetuksen digipolun mukaisesti. - Eri koulujen henkilökuntakouksissa perehdytään Oriveden kasvatus- ja opetuspalvelujen tekoälysuositukset -materiaaliin.	
Johdamme innovatiivisesti ja kestävästi - Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi ovat johtamisen keskiössä - Uudistamme johtamista ja toimimme suunnitelmallisesti ja taloudellisesti	Tarjoamme esi- ja perusopetuksen henkilöstölle aktiivisesti lisä- ja täydennyskoulutusmahdollisuuksia. Kannustamme erityisesti Osakkeen koulutusten hyödyntämiseen. - Tavoitteena on hyödyntää Osakkeen koulutuksia vähintään kuntaosuuden verran (esim. tunne- ja vuorovaikutustaidot). - Orivesi on mukana suunnittelemassa seudullista Osakkeen koulutustarjontaa. Henkilöstön hyvinvointia ja työkykyä tuetaan suunnitelmallisella, määrätietoisella ja inhimillisellä johtamisella. - Varmistetaan rehtoreille mahdollisuus osallistua viikoittaiseen yhteiseen työskentelyyn. - Toteutetaan kasvatuksen ja opetuksen johdon yhteiset kehittämispäivät johtamistyön tukemiseksi. - Kehitetään johtamisjärjestelmää kohti jaetumpaa johtajuutta ja mahdollistetaan rehtoreille keskittyminen pedagogiseen johtamiseen: kehitetään poikkihallinnollisia toimintoja johtamisen tueksi hallinto- ja ti- lapalvelujen kanssa.	

Lukiokoulutus

Tilivelvollinen: Kasvatus- ja opetusjohtaja Mia Mattila

Lukiokoulutuksen tehtävänä on laaja-alaisen yleissivistyksen vahvistaminen. Yleissivistys koostuu arvoista, tiedoista, taidoista, asenteista ja tahdosta, joiden avulla opiskelija oppii ajattelemaan itsenäisesti ja kriittisesti sekä toimimaan vastuullisesti, myötätuntoisesti, yhteisöllisesti ja menestyksekkäästi. Lukiokoulutuksella on opetus- ja kasvatustehtävä, ja opintojen aikana opiskelija rakentaa identiteettiään, ihmiskäsitystään, maailmankuvaansa ja -katsomustaan sekä paikkaansa maailmassa.

Lukiokoulutus rakentuu perusopetuksen oppimäärälle. Se antaa yleiset jatko-opintovalmiudet yliopistoihin, ammattikorkeakouluihin ja lukion oppimäärään perustuvaan ammatilliseen koulutukseen. Lukiossa hankittuja tietoja ja taitoja osoitetaan lukion päättötodistuksella, ylioppilastutkintotodistuksella, lukiodiplomeilla ja muilla näytöillä. Lukiokoulutus ohjaa opiskelijaa tulevaisuuden suunnitelmien laadintaan ja elinikäiseen oppimiseen.

Oriveden lukio on Oriveden seudun (Orivesi, Juupajoki) yleissivistävää toisen asteen opetusta antava oppilaitos. Oriveden lukiossa on yleislinja sekä valtakunnallinen kirjoittajalukio, jonka opetuksen järjestämisessä tehdään asiantuntijayhteistyötä. Lukiossa on lisäksi lentopallopainotuslinja yhteistyössä Oriveden Ponnistuksen kanssa sekä urheilupainotukset. Oriveden lukio toimii samassa kiinteistökokonaisuudessa Oriveden yhteiskoulun vuosiluokkien 7–9 kanssa.

Tampereen seudun ammattiopisto Tredu järjestää Orivedellä ammatillista koulutusta nuorille sekä aikuisille. Oriveden lukio järjestää opetusta myös yhteisille kahden tutkinnon opiskelijoille.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Vahvistamme elinvoimaamme - Orivesi on rohkeasti kehittyvä, investointeja houkutteleva ja tulevaisuutta ennakoiva kaupunki - Kaupungin joustava maankäyttö ja ketterät elinkeinopalvelut tuovat virtaa koko Orivedelle	Lukion houkuttelevuutta ja markkinointia kehitetään edelleen. Markkinointia toteutetaan nuoria puhuttelevalla tavalla. - Lukion kotisivut uudistetaan. - Kehitetään somemainonnasta nuoria puhutteleva kanava. - Laajaa kansainvälisyysohjelmaa ja Unesco-koulustatusta käytetään markkinoinnissa. - Orivedellä perusopetuksen päättäneistä lukioon pyrkivistä vähintään 80 % valitsee oman lähilukion. - Muualta tulevien opiskelijoiden määrä on vähintään 12.	
Edistämme asukkaiden hyvinvointia - Turvaamme lasten ja nuorten hyvän kasvun ja oppimismahdollisuudet - Asukkaat ovat aktiivisia ja hyvinvoivia - Vilkas ja osallistuva yhteisö tekee Oriveden	Vahvistetaan opiskelijoiden yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia: - Lukiolaisten kiinnittymistä kouluyhteisöön edistetään runsaalla ryhmänohjausresursseilla. - Jokaisella ohjausryhmällä on omat tuutoriopiskelijat. - Opettajat osallistuvat seudulliseen aineryhmätyöskentelyyn. - Jaksojen lopuksi järjestetään teemapäivät.	

	- Hyödynnetään kouluterveyskyselyn tuloksia nuorten suhtautumisesta päihteisiin ja tuotetaan monialaisesti päihteettömyyttä edistävää sisältöä yhteisölliseen opiskeluhooltoon. - Kaupunkitason hyvinvointitiimi on ideoinut, että lukuvuoden aikana 2025–2026 kouluille ja päiväkodeille luodaan hyvinvointipolku. Tätä tuotetaan päiväko-deissa sekä kouluissa osana monialaisia oppimiskokonaisuuksia. Innostetaan opiskelijoita osallistumaan kouluruokailuun. - Ruokaraati-toimintaa kehitetään yhteistyössä ateriapalvelujen kanssa. Mittarina on oppilaiden toiveruokaviikon tai -päivän järjestäminen. Opiskelijoiden liikkumista edistetään suunnitelmallisesti. - Aloitetaan Liike jokaisella oppitunti -käytäntö. Lukutaitoa ja lukemisen kulttuuria kehitetään. - Järjestetään erityisopettajan tai opon vetämä lukupaja lukulomalla (aina viikon aluksi). Edistetään yhteistyötä paikallisen elinkeinoelämän kanssa. - Järjestetään tutustumiskäynti tai yrittäjävierailu. Hyödynnetään seudullista verkkotarjontaa opintojaksojen opiskelussa erityisesti pienten ryhmien osalta.	
Johdamme innovatiivisesti ja kestävästi - Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi ovat johtamisen keskiössä - Uudistamme johtamista ja toimimme suunnitelmallisesti ja taloudellisesti	Tarjoamme lukiokoulutuksen henkilöstölle aktiivisesti lisä- ja täydennyskoulutusmahdollisuuksia. Kanustamme erityisesti Osakkeen koulutusten hyödyntämiseen. - Tavoitteena on hyödyntää Osakkeen koulutuksia vähintään kuntaosuuden verran (esim. tunne- ja vuorovaikutustaidot). - Orivesi on mukana suunnittelemassa seudullista Osakkeen koulutustarjontaa. Henkilöstön hyvinvointia ja työkykyä tuetaan suunnitelmallisella, määrätietoisella ja inhimillisellä johtamisella.	

	- Varmistetaan rehtoreille mahdollisuus osallistua viikoittaiseen yhteiseen työskentelyyn. - Toteutetaan kasvatuksen ja opetuksen johdon yhteiset kehittämispäivät johtamistyön tukemiseksi. - Kehitetään johtamisjärjestelmää kohti jaetumpaa johtajuutta ja mahdollistetaan rehtoreille keskittyminen pedagogiseen johtamiseen: kehitetään poikkihallinnollisia toimintoja johtamisen tueksi hallinto- ja tilapalvelujen kanssa.	
--	--	--

Kasvatus- ja opetuspalvelualueen riskiarvio

Merkittävimmät riskit liittyvät muodollisesti kelpoisen työvoiman saantiin erityisesti varhaiskasvatuksessa, erityisopetuksessa ja matemaattisten aineiden opetuksessa. Toimenpiteenä on mahdollistettu henkilöstön kouluttautumista joustavasti, esimerkiksi lastenhoitajista varhaiskasvatuksen opettajiksi ja luokanopettajista erityisopettajiksi. Myös sijaisten saaminen on vaikeaa, ja se vaikuttaa toiminnan laadukkaaseen toteuttamiseen. Tähän on toimenpiteenä saatu valtion erityisavustusta, jonka avulla on palkattu resurssiopettajia sijaisuuksia ja yhteisopettajuutta varten. Kasvatus- ja opetuspalveluissa avainhenkilöriski on merkittävä, sillä monet asiat ovat organisaatiossa yksittäisten henkilöiden varassa. Toimenpiteenä on ollut varahenkilöjärjestelmän kehittäminen, esimerkiksi päiväkoteihin saatiin apulaisjohtajat. Psykososiaalisen kuormittumisen riski on kasvatuksessa ja opetuksessa suuri. Työ on vastuullista ja kuormittavaa ja vaatii jatkuvaa uuden oppimista sekä hyviä vuorovaikutustaitoja. Henkilöstön psykososiaalinen kuormitus on kasvanut globaalin epävarmuuden aikana. Psykososiaalista kuormitusta ehkäistään mm. hyvällä johtamisella, yhteistyöllä ja osaamisen kehittämisen avulla.

HYVINVOINTI- JA ELÄMÄNLAATULAUTAKUNTA

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	738 150	581 460	626 631	627	627
Toimintakulut	-4 256 994	-5 466 540	-5 560 481	-5 588	-5 594
Toimintakate	-3 518 844	-4 885 080	-4 933 850	-4 961	-4 967
Poistot ja arvonalentumiset	-108 374	-86 450	-118 830	-95 504	-76 302
Tilikauden yli-/alijäämä	-3 627 218	-4 971 530	-5 052 650	-5 057	-5 043

= valtuustoon nähden sitova erä

Hyvinvointipalvelut

Tilivelvollinen: Hyvinvointijohtaja Tuija Peurala

Hyvinvointi- ja elämänlaatupalvelujen palvelualueen keskeisin yhteinen tavoite on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen tarkoittaa toimia, joilla ylläpidetään ja parannetaan väestön terveyttä, hyvinvointia, osallisuutta sekä työ- ja toimintakykyä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä säädetään mm. kuntalaissa ja kyse on kunnan yhdestä lakisääteisestä perustehtävästä. Myös järjestöillä, yhdistyksillä, seurakunnalla sekä seuroilla on merkittävä rooli hyte-työssä, ja kolmannen sektorin toimijat ovatkin palvelualueen keskeinen yhteistyökumppani.

Hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunnan tehtävänä on järjestää kansalaisto-, kirjasto-, kulttuuri-, liikunta-, nuorisotyön ja etsivän nuorisotyön palvelut sekä taiteen perusopetuksen palvelut. Lautakunta vastaa myös työllisyyspalvelujen tilaamisesta Tampereen seudun työllisyysalueelta, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaatiosta sekä toimii ehkäisevästä päihdetyöstä vastaavana kuntalain mukaisena toimielimenä. Hyvinvointi- ja elämänlaatulautakunta toimii myös kansalaisopisto-toiminnan yhteistoiminta-alueita (Juupajoki, Kuhmoinen, Orivesi) koskevassa päätöksenteossa kuntien yhteisenä toimielimenä.

Palvelualue koostuu hyvinvointipalvelujen ja elämänlaatupalvelujen tulosalueista.

Hyvinvointipalvelujen tulosalue sisältää hyvinvointi- ja elämänlaatupalvelualueen johto- ja toimistopalvelut, lautakunnan sekä vanhus- ja vammaisneuvostojen kustannukset, maahanmuuttopalvelut, Tampereen kaupungin järjestämistä vuodelle 1.1.2025 siirtyneet työllisyyspalvelut ja työttömyysurvaetuuden kuntaosuudet, etsivän nuorisotyön, nuorten kesätyöllistäminen sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinointiin liittyvät tehtävät.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Vahvistamme elinvoimaamme - Orivesi on rohkeasti kehittyvä, investointeja houkutteleva ja tulevaisuutta ennakoiva kaupunki - kaupungin joustava maankäyttö ja ketterät elinkeinopalvelut tuovat virtaa koko Orivedelle	Työllisyyspalvelut: -Yhteistyömme Tampereen kaupungin kanssa toimii saumattomasti -Työttömyysasteemme laskee (vertailuna kehyskuntien ja koko Pirkanmaan vastaava luku) - Lisäämme nuorten kesätyöpaikkojen ja 4H-yrittäjien määrää - Vakiinnutamme nuorten ohjaamotoiminnan (kävijämäärät nousevat edellisestä vuodesta)	
Edistämme asukkaiden hyvinvointia - Turvaamme lasten ja nuorten hyvän kasvun ja oppimismahdollisuudet - Asukkaat ovat aktiivisia ja hyvinvoivia - Vilkas ja osallistuva yhteisö tekee Oriveden	Laadimme kaupungin hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman vuosille 2026-2029. Seuraamme tavoitteiden toteutumista vuosittain hyvinvointitilinpäätöksessä. Hyte-kerroin, joka koostuu 15 indikaattorista, paranee vuosittain. Mahdollistamme vanhus- ja vammaisneuvoston aktiivisen toiminnan (kokousten/tapahtumien määrä, talousarvion toteutuminen).	
Johdamme innovatiivisesti ja kestävästi	Koko palvelualue: Toteutamme palvelualueellamme työhyvinvoinnin kehittämisohjelman	

- Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi ovat johtamisen keskiössä - Uudistamme johtamista ja toimimme suunnitelmallisesti ja taloudellisesti	toimenpiteitä ja raportoimme tuloksistamme. Palvelualueemme työhyvinvointikyselyn tulokset paranevat edellisestä vuodesta (vastaajien lukumäärä ja kyselyn tulokset kehittyvät positiivisesti, vuosi 2024 ensimmäinen vertailuvuosi) Palvelualueemme sairauspoissaolopäivät vähenevät (pvä/hlö, kehitys edellisistä vuosista, vertailu koko kaupungin ka.) Henkilöstömme osallistuu koulutuksiin aktiivisesti (osallistujien määrä, koulutuksien määrä/hlö, vertailu koko kaupungin ka.)	
--	--	--

Elämänlaatupalvelut

Tilivelvollinen: Hyvinvointijohtaja Tuija Peurala

Elämänlaatupalvelujen tehtävänä on luoda edellytyksiä ja tukea ihmisten yhtäläisiä mahdollisuuksia lisätä hyvinvointiaan eri tavoilla kirjastopalveluiden, kansalaisopiston, kulttuuripalveluiden, liikuntapalveluiden ja nuorisopalveluiden kautta yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Elämänlaatupalvelut tekevät paikallista ja seudullista yhteistyötä luoden Orivedelle laadukkaita ja kattavia hyvinvointipalveluita taloudellisesti ja tehokkaasti. Elämänlaatupalvelut tarjoavat ja ylläpitävät kuntalaisille harrastuspaikkoja ja -mahdollisuuksia koko elinkaari huomioiden. Palveluita suunniteltaessa ja toteutettaessa otetaan huomioon saavutettavuus, tasavertaisuus sekä osallisuuden periaatteet.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Vahvistamme elinvoimaamme - Orivesi on rohkeasti kehittyvä, investointeja houkutteleva ja tulevaisuutta ennakoiva kaupunki - kaupungin joustava maankäyttö ja ketterät elinkeinopalvelut tuovat virtaa koko Orivedelle	Järjestämme eri-ikäisille kuntalaisille aktiviteetteja, olemme mukana muiden palvelualueiden/3.sektorin toiminnassa/tapahtumissa sekä kehitämme aktiivisesti myös omaa toimintaamme sekä näkyvyyttämme. <i>Kulttuuripalvelut:</i> -järjestämme innovatiivisesti paikallista kulttuuritoimintaa sekä olemme osallisia kulttuuripalveluiden seudullisessa ja valtakunnallisessa kehittämistoiminnassa. <i>Kansalaisopistopalvelut:</i> -vahvistamme kaupungin elinvoimaa järjestämällä osallistavia ja innostavia harrastus- ja koulutusmahdollisuuksia ja tapahtumia kuntalaisille (osallistujamäärän kehitys).	

	<i>Liikuntapalvelut:</i> - olosuhdetyössä kiinnitämme huomiota alueiden vetovoimaan ja käytön matalaan kynnykseen - lisäämme ja kehitämme tiedotusta (mm. some-kanavat ja digitaaliset palvelut).	
Edistämme asukkaiden hyvinvointia - Turvaamme lasten ja nuorten hyvän kasvun ja oppimismahdollisuudet - Aukkaat ovat aktiivisia ja hyvinvoivia - Vilkas ja osallistuva yhteisö tekee Oriveden	Tarjoamme kaiken ikäisille kuntalaisille matalan kynnyksen saavutettavia ja laadukkaita hyvinvointia edistäviä palveluita. Tuemme kuntalaisia liikunnallisessa elämäntavassa. <i>Nuorisopalvelut:</i> - Nuorisopalvelujen toiminta (leirit/retket/nuorisotilan kävijämäärän kehitys) - Nuorisovaltuuston toiminta/aloitteet - Etsivän nuorisotyön asiakasmäärän kehitys, nuorten ohjautuminen palveluihin - Koulun nuorisotyöntekijän vakiinaistaminen <i>Kirjastopalvelut:</i> -Kävijä- ja lainausmäärien kehitys - Lukukoiratoiminnan kehittäminen (lapset, maahanmuuttajat), kävijämäärä - Taidelainaamon vakiinnuttaminen, lainausmäärien kehitys - Liikuntavälineiden lainausmäärien kehitys <i>Kansalaisopistopalvelut:</i> - osallistujamäärien kehitys -toiminnan kehittäminen kurssipalautteen perusteella <i>Kulttuuripalvelut:</i> - Toteutamme Oriveden kaupungin kulttuuristrategian mukaista toimintaa ja noudatamme Pirkanmaan alueellisen kulttuurihyvinvointisuunnitelman suosituksia - Kaiku-korttitoiminnan vakiinnuttaminen (asiakasmäärien kehitys) -Kulttuurikaveritoiminnan vakiinnuttaminen (asiakasmäärien kehitys) <i>Liikuntapalvelut:</i> -ohjatut ryhmät (ryhmien ja asiakasmäärän kehitys) -liikuntaneuvonta (asiakasmäärän kehitys) -liikuntapaikkojen varattujen vuorojen määrän kehitys	

Johdamme innovatiivisesti ja kestävästi - Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi ovat johtamisen keskiössä - Uudistamme johtamista ja toimimme suunnitelmallisesti ja taloudellisesti	- Toiminnan nettokustannus/asukas Kehitämme asiakaskokemusta; vakiinnutamme asiakasraatitoiminnan, keräämme säännöllisesti asiakaspalautetta (esim. sähköisen kyselyn avulla) ja hyödynnämme sitä palvelujen kehittämisessä. Laadimme nuorisotyön perussuunnitelman (NUPS) Laadimme liikumisohjelman (liikuntapaikkasuunnitelma ja liikunnan edistämisen suunnitelma) Toteutamme kansalaisopisto- ja kulttuuripalvelujen voimassa olevaa strategiaa ja lukuvuosisuunnitelmaa. Toteutamme Pirkanmaan kirjastojen strategiaa ja toimintasuunnitelmaa. Osallistumme aktiivisesti seutuyhteistyöhön.	
--	--	--

Hyvinvointi- ja elämänlaatupalvelualueen riskiarvio

Pieni henkilöstömäärä edellyttää kaikilta palvelualueen työntekijöitä/viranhaltijoilta laajaa osaamista sekä perehtymistä myös muiden työtehtäviin (mm. akuutit sijaistukset). Pätevien sijaisten saaminen voi olla hankalaa ja pahimmillaan palvelupisteitä joudutaan sulkemaan, sovittuja asiakasaikoja siirtämään myöhemmäksi tai toisen työntekijän/viranhaltijan hoidettaviksi. Epäpätevien sijaisten tai henkilöstövajeen vuoksi riskinä voi olla osassa työyksiköistä myös kasvanut vahinko- tai tapaturmariski. Ikääntyneet kiinteistöt ja talotekniikka sekä lisääntynyt ilkivalta voivat aiheuttaa myös äkillisiä sulkuja palvelutuotantoon sekä ennakoinnattomia kustannuksia.

Elämänlaatupalvelujen osalta taloudellisena riskinä on, että nykyisessä taloustilanteessa kuntalaiset vähentävät palvelujen käyttöä ja tämän myötä tuloja kertyy aiempaa vähemmän. Työllisyyspalvelujen osalta talousriski voi konkretisoitua työttömyysasteen kasvaessa, jolloin kuntalaisten palvelujen tarve sekä kunnan maksama työttömyysturvan kuntaosuus kasvaa.

TEKNINEN LAUTAKUNTA

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toimintatuotot	8 379 170	8 226 860	8 122 083	8 122	8 122
Toimintakulut	-9 009 728	-8 128 410	-7 945 031	-8 013	-8 015
Toimintakate	-630 558	98 450	177 052	109	107
Poistot ja arvonalentumiset	-3 413 531	-3 305 780	-2 656 881	-2 817	-2 857
Poistoeron muutos	61 075	48 860	39 088	31	25
Tilikauden yli-/alijäämä	-4 312 921	-3 559 410	-2 941 681	-3 168	-3 276

= valtuustoon nähden sitova erä

Teknisten palvelujen hallinto

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja Matti Vesava

Hallintopalveluiden tehtävänä on huolehtia tekniikka- ja ympäristöpalveluiden suunnittelu-, neuvonta-, toimisto- yms. tehtävien keskitetystä hoitamisesta ja toimintaedellytysten luomisesta eri tulosalueiden toiminnalle.

Hallintopalvelut -tulosalue sisältää seuraavat toiminnot:

Rakennusvalvonta ohjaa kaavoituksen toteutumista ja rakennetun ympäristön kehittymistä vastamalla rakentamisen neuvonnasta ja valvonnasta. Rakennusvalvonnan tehtävänä on huolehtia turvallisen, terveellisen, viihtyisän ja kauniin rakennuskannan muodostumisesta. Huomioon otetaan rakentajan, naapurin, ympäristön ja yhteiskunnan velvollisuudet ja oikeudet. Tähän pyritään ohjauksella, neuvonnalla, lupapäätöksillä ja valvonnalla siten kuin maankäyttö- ja rakennuslainsäädäntö edellyttää. Lisäksi rakennusvalvonnan tehtäviin kuuluu rakennuksia koskevat tarvittavat lausunnot, työvaihetarkastukset sekä valvontatehtävät.

Ympäristönsuojelun tehtävänä on hoitaa ympäristölupiin ja maa-aineslupiin liittyvät asiat sekä ympäristölainsäädännön mukaiset muut tehtävät kuten ilmoitus- ja valvonta-asiat. Lisäksi ympäristönsuojelu seuraa ympäristön tilaa ja tekee tiedottamista ja neuvontaa.

Yksityistieasiat Yksityistieavustuksiin liittyvät asiat.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Vahvistamme elinvoimaamme - Orivesi on rohkeasti kehittyvä, investointeja houkutteleva ja tulevaisuutta ennakoiva kaupunki - kaupungin joustava maankäyttö ja ketterät elinkeinopalvelut tuovat virtaa koko Orivedelle	Valmistelemme yhdessä kaavoituksen kanssa uusien alueiden kunnallisteknisiä ratkaisuja. Joustava sähköinen rakentamisen lupamenettely ja asiakaslähtöinen neuvonta. Mittarina asiakaspalautteet. Varaudumme kouluttautumalla mm. mahdollisiin lakimuutoksiin osallistumalla määrärahojen puitteissa tarjottavaan koulutukseen ja kurssitukseen. Mittarina osallistuttujen koulutusten määrä.	

Edistämme asukkaiden hyvinvointia - Turvaamme lasten ja nuorten hyvän kasvun ja oppimismahdollisuudet - Asukkaat ovat aktiivisia ja hyvinvoivia - Vilkas ja osallistuva yhteisö tekee Oriveden	Turvalliset ja hyvin hoidetut kulkuyhteydet; mittarina asiakaspalaute Kuntalaiskyselyt tekniikan alan toiminnoista ja hankkeista.	
Johdamme innovatiivisesti ja kestävästi - Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi ovat johtamisen keskiössä - Uudistamme johtamista ja toimimme suunnitelmallisesti ja taloudellisesti	Työssä jaksaminen ja vähäiset poissaolot. Mittarina poissaolojen määrän väheneminen edelliseen vuoteen verrattuna. Työntekijät mukaan suunnittelemaan ratkaisuja ja työtapoja.	

Tilapalvelu

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja Matti Vesava

Teknisen johtajan tehtävänä on vastaa tilapalvelujen tulosalueesta. Tilapalvelun tehtävänä on järjestää ja vastata kaupungin omistamien kiinteistöjen kiinteistöhuollosta, hoidosta ja korjauksista, vastaa kaupungin vuokraamien huoneistojen ja kiinteistöjen hallinnasta sekä järjestää ateria- ja siivouspalvelut kaupungin palvelualueille.

Tilapalvelu -tulosalue sisältää seuraavat toiminnot:

Kiinteistöhuollon tehtävänä on hoitaa, huoltaa ja pitää kunnossa kaupungin omistamat kiinteistöt sekä huoltaa sopimuksen mukaan kaupunkikonserniin kuuluvien yhtiöiden kiinteistöjä sekä vastata kaupungin vuokraamien huoneistojen ja kiinteistöjen hallinnasta.

Ateriapalvelun tehtävänä on tuottaa kaupungin palvelualueiden asiakkaille sekä henkilöstölle ateriapalveluita.

Siivouspalvelun tehtävänä on tuottaa kaupungin palvelualueiden kiinteistöihin siivouspalvelua.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Vahvistamme elinvoimaamme - Orivesi on rohkeasti kehittyvä, investointeja houkutteleva ja tulevaisuutta ennakoiva kaupunki - kaupungin joustava maankäyttö ja ketterät elinkeinopalvelut tuovat virtaa koko Orivedelle	Kiinteistöjen kehittäminen yhdessä palvelualueiden ja käyttäjien kanssa heidän tarpeidensa mukaisesti omien ja kaupungille vuokrattujen kiinteistöjen osalta. Kiinteistöstrategian mukaisesti toteuttaa kiinteistön huoltoa, hoitoa, peruskorjausta, purkamista ja myyntiä Tiedottaminen tilapalvelu kiinteistöjen tilojen vuokrausmahdollisuuksista.	

Edistämme asukkaiden hyvinvointia - Turvaamme lasten ja nuorten hyvän kasvun ja oppimismahdollisuudet - Asukkaat ovat aktiivisia ja hyvinvoivia - Vilkas ja osallistuva yhteisö tekee Oriveden	Turvataan kiinteistöjen turvalliset ja terveelliset työskentelyolosuhteet, joissa on hyvä tehdä töitä ja opiskella. Reagoidaan ripeästi olosuhteisiin, joilla on vaikutusta sisäilman laatuun kaupungin sisäilmaohjeistuksen mukaan.	
Johdamme innovatiivisesti ja kestävästi - Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi ovat johtamisen keskiössä - Uudistamme johtamista ja toimimme suunnitelmallisesti ja taloudellisesti	Sairauspoissaolojen vähentäminen työhyvinvointia lisäämällä. Henkilöstön työn kannalta tarvittavat koulutukset ja pätevyydet ajan tasalla.	

Kunnallistekniikka

Tilivelvollinen: Kunnallistekniikan päällikkö Mika Kuivanen

Kunnallistekniikan tulosalue sisältää seuraavat toiminnot:

Liikenneväylät ja konekeskus -tulosityksikkö huolehtii kaupungin katuverkon ylläpitämisestä, suunnittelusta ja rakentamisesta. Toiminnan toteuttamiseen käytetään kaupungin omaa konekeskusta ja henkilöstöä sekä paikallisten yrittäjien palveluita. Tulosityksikkö huolehtii myös kaupungin vesihuoltoverkoston kunnossapidosta ja rakentamisesta.

Puistot ja yleiset alueet -tulosityksikkö vastaa julkisten viheralueiden ja leikkikenttien suunnittelusta ja hoidosta. Tähtiniemen jätevedenpuhdistamon kompostoidusta jätevesilietteestä jatkojalostetaan multaa viherrakentamiseen ja myyntiin. Tulosityksikkö huolehtii myös kaupungin matonpesupaikoista ja pieneläinhautausmaasta.

Kunnallistekniikan vastuulla on romuajoneuvoista huolehtiminen ja roskaantuneiden alueiden siistiminen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Vahvistamme elinvoimaamme - Orivesi on rohkeasti kehittyvä, investointeja houkutteleva ja tulevaisuutta ennakoiva kaupunki - kaupungin joustava maankäyttö ja ketterät elinkeinopalvelut tuovat virtaa koko Orivedelle	Kunnallistekniikka luo yhdessä kaa-voituksen kanssa yrityksille helposti lähestyttäviä, rakenteeltaan toimivia ja sijainniltaan kiinnostavia toimitilal alueita Hyvin hoidettu ja toimiva viherympäristö lisää alueen houkuttelevuutta ja parantaa alueen imagoa Leikkipaikkojen ja puistojen suunnitelmallinen ylläpito ja kehittäminen	

	Tyytyväisyyskyselyt, esittelyt so- messa	
Edistämme asukkaiden hyvinvointia - Turvaamme lasten ja nuorten hyvän kasvun ja oppimismahdollisuudet - Aukkaat ovat aktiivisia ja hyvinvoivia - Vilkas ja osallistuva yhteisö tekee Oriveden	Kuntalaisten osallistaminen puistojen ja viheralueiden suunnitteluun sekä kunnossapitoon->kuntalaiskysely Kävelyn ja pyöräilyn edistämishojelman jalkauttaminen Kunnallistekniikan vuoden 2026 työkohteista kartta/tiedot nettisivuille. Isompiin kohteisiin yleisötilaisuudet ja tiedotteet kaupungin kotisivuille	
Johdamme innovatiivisesti ja kestävästi - Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi ovat johtamisen keskiössä - Uudistamme johtamista ja toimimme suunnitelmallisesti ja taloudellisesti	Koulutuksen lisääminen koko kunnallistekniikan henkilöstölle Kunnallistekniikan uudistaminen työmenetelmien sekä materiaalivalintojen osalta huomioiden talous sekä ympäristövaikutukset. Yhteistyö eri tahojen kanssa (mm. ELY, Väylävirasto)	

Vesihuoltolaitos

Tilivelvollinen: Vesilaitos, LVI-tekniikko Esko Mäntysaari/tekninen johtaja Matti Vesava
 Viemärlaitos, puhdistamonhoitaja Markku Suhonen
 Verkosto, kunnallistekniikan päällikkö Mika Kuivanen

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on järjestää raakaveden ottamistoiminnan ja hyvälaatuisen talousveden toimittamisen kuluttajille sekä järjestää jätevesien vastaanoton ja niiden puhdistamisen ympäristölle vaarattomaan muotoon. Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on lisäksi ylläpitää ja saneerata rakennettuja vesi- ja viemäriverkostoja sekä rakentaa yhteiskunnan tarpeisiin vesi- ja viemäriverkostoa.

Vesihuoltolaitoksen tulosalue sisältää seuraavat toiminnot:

Vesihuoltolaitoksen yleisjohtossa hoidetaan vesihuoltolaitoksen liittymissopimusasiat, laskutusasiat ja asiakaspalvelu.

Vesilaitoksen toiminta sisältää raakaveden ottamisen pohjavedenottamoilta, veden neutraloinnin Hirsilän vedenkäsittelylaitoksella ja jakelun toiminta-alueen kuluttajille, osaan Eräjärven Seudun Vesi- osuuskunnan verkostoa sekä Kangasalan kunnassa toimivalle Ponsan vesiosuuskunnalle. Raakavesi otetaan pääsääntöisesti Kiviharjun ja Yrjöjoen pohjavedenottamoilta. Vesilaitoksella on käytettävissä kaksi varavedenottamoa ja runkoputkiyhteys Juupajoen kunnan Huikonkankaan vedenottamoon.

Viemärlaitoksen toiminta sisältää laitoksen verkostoon liittyneiden kiinteistöjen jätevesien vastaanoton, johtamisen ja puhdistamisen ympäristölle vaarattomaan muotoon. Viemärlaitos ottaa vastaan Tähtiniemen jätevedenpuhdistamolla asumisessa syntyviä sako- ja umpikaivolietetteitä, jotka puhdistetaan ympäristölle vaarattomaan muotoon.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Vahvistamme elinvoimaamme - Orivesi on rohkeasti kehittyvä, investointeja houkutteleva ja tulevaisuutta ennakoiva kaupunki - kaupungin joustava maankäyttö ja ketterät elinkeinopalvelut tuovat virtaa koko Orivedelle	Otamme huomioon kuntalaisaloitteet vesi- ja viemäriinjojen suunnittelun ja rakentamisen yhteydessä. Määrärahojen puitteissa laajennamme vesi- ja viemärilaitosverkostoa.	
Edistämme asukkaiden hyvinvointia - Turvaamme lasten ja nuorten hyvän kasvun ja oppimismahdollisuudet - Asukkaat ovat aktiivisia ja hyvinvoivia - Vilkas ja osallistuva yhteisö tekee Oriveden	Laadukkaan talousveden tuottaminen ja vedenjakelu Talousveden laatuvaatimusten tähtyminen Vesilaitoksen toimintahäiriöiden määrä: >50 liittyjää koskeva jakeluhäiriö enintään 2 kpl/v <50 liittyjää koskeva jakeluhäiriö enintään 8 kpl/v Jätevedenpuhdistamon tarkkailutulokset ovat hyvät ja lupavaatimukset täyttävät.	
Johdamme innovatiivisesti ja kestävästi - Henkilöstön osaaminen ja hyvinvointi ovat johtamisen keskiössä - Uudistamme johtamista ja toimimme suunnitelmallisesti ja taloudellisesti	Henkilökunnan osaamisen ylläpitäminen ja henkilöstön tasapuolinen kohtelu. -Ylläpidämme henkilökunnan osaamista osallistumalla määrärahojen puitteissa tarjottavaan koulutukseen, messutapahtumiin sekä kurssituksiin. - Johtamisessa huomioidaan henkilöstön kannanotot ja mahdollisesti esiin tuleviin epäkohtiin puututaan nopeasti.	

Tekniikka- ja ympäristöpalvelualueen riskiarvio

Palvelualueen merkittävimpiä riskeinä nähdään henkilöstön saatavuus sekä materiaali- ja ylläpito-kustannusten nousu, joilla saattaa olla merkitystä palvelujen tuottamiseen sekä talousarvion määrärahojen noudattamiseen. Lisäksi palvelualueen riskeinä tunnistetaan kiinteistöjen kosteus- ja sisäilmaongelmat sekä vesihuollon turvaamisessa uhka pohjavesialueiden saastumisesta.

9. INVESTOINTIOSA

	TA+muutos 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
A10 Kaupunginhallitus					
9001 Investointimenot	250 000	250 000	0,00	250	250
9001 Pysyvien vastaavien luovutustulot	-150 000	-150 000	0,00	-150	-150
Investoinnit	50 000	50 000	0,00	50	50
YHTEENSÄ	150 000	150 000	0,00	150	150
A20 Hyvinvointi- ja elämänlaatu					
X9 Investoinnit	100 000	185 000	85,00	40	150
YHTEENSÄ	100 000	185 000	85,00	40	150
A30 Lasten ja nuorten lautakunta					
X9 Investoinnit	20 000	220 000	1 000,00	20	20
YHTEENSÄ	20 000	220 000	1 000,00	20	20
A50 Tekninen lautakunta					
X9 Investoinnit	6 310 000	6 420 000	1,74	2 470	2 470
- Rahoitusosuus	-88 000	0	-100,00	0	0
YHTEENSÄ	6 310 000	6 420 000	1,74	2 470	2 470
A60 Kaupungin vesihuoltolaitos					
X9 Investoinnit	725 000	840 000	15,86	805	830
- Rahoitusosuus	0	0	0,00	-20	0
YHTEENSÄ	725 000	840 000	15,86	805	830
YHTEENSÄ	7 217 000	7 815 000	8,29	3 465	3 620

Vuoden 2025 alusta voimaan tulleen tietojärjestelmämuutoksen vuoksi vuoden 2024 tilinpäätöslukuja ei voida esittää laskelmassa.

10. VESIHUOLTOLAITOS

Tuloslaskelma	TA+muutos 2025	TA 2026
Liiketoiminnan myyntituotot	2 164 410	2 164 410
Muut suoritteiden myyntituotot	3 500	3 500
Myyntituotot	2 167 910	2 167 910
Tuet ja avustukset	800	800
TOIMINTATUOTOT	2 168 710	2 168 710
Palkat ja palkkiot	-407 449	-497 650
Eläkekulut	-87 947	-91 219
Muut henkilösivukulut	-19 484	-26 226
Henkilösivukulut	-107 431	-117 445
Henkilöstökulut	-514 880	-615 095
Muiden palveluiden ostot	-259 010	-259 510
Palvelujen ostot	-259 010	-259 510
Ostot tilikauden aikana	-413 920	-413 330
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-413 920	-413 330
Vuokrat	-33 130	-34 340
Muut toimintakulut	-5 310	-5 310
Muut toimintakulut	-38 440	-39 650
TOIMINTAKULUT	-1 226 250	-1 327 585
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	942 460	841 125
Korkokulut	-270 000	-370 000
Muut rahoituskulut	-130 940	-130 940
Rahoitustuotot ja -kulut	-400 940	-500 940
VUOSIKATE	541 520	340 185
Suunnitelman mukaiset poistot	-633 957	-533 861
Poistot ja arvonalentumiset	-633 957	-533 861
TILIKAUDEN TULOS	-92 437	-193 676
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-92 437	-193 676

Rahoituslaskelma	TA+muutos 2025	TA 2026
Toiminnan rahavirta		
Liikeliiketoiminta(-)liiketoiminta	942 460	841 125
Rahoitustuotot ja kulut	-400 940	-500 940
Poistot ja arvonalentumiset	-633 957	-533 861
Toiminnan rahavirta	541 520	340 185
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-725 000	-840 000
Rah.osuudet investointimenoihin	0	0
Investointien rahavirta	-725 000	-840 000
Toiminnan ja invest. rahavirta	-183 480	-499 815
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaik.lainojen lisäys muilta	1 000 000	0
Pitkäaik.lainojen vähennys muilta	-970 000	-1 400 000
Lainakannan muutokset	30 000	-1 400 000
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Rahoituksen rahavirta	30 000	-1 400 000
RAHAVAROJEN MUUTOS	-153 480	-1 899 815

11. KONSERNIYHTIÖT

Konsernirakenne

Tytäryhtiöt:

- Oriveden Kotikoivu Oy, omistus 100 %
- Orivesi-talo Oy, omistus 100 %
- Kiinteistö Oy Oriveden Aholankulma, omistus 100 %
- Oriveden Jäähalli Oy, omistus 96,15 %

Yhteisyhtiö:

- Oriveden Aluelämpö Oy, omistus 50 %

Jäsenkuntayhtymät:

- Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä, omistus 2,75 %
- Pirkanmaan liitto, omistus 1,88 %

Konsernitavoitteita asetetaan Oriveden kaupunkikonserniin kuuluville tytäryhtiöille ja yhteisyyhteisölle.

Konsernivalvonnan toteutumisesta on raportoitava tilinpäätöskertomuksen yhteydessä. Kaupunkikonserniin kuuluvien yhtiöiden ja kuntayhtymien sekä muiden yhteisöjen toiminnan ja talouden ohjausta kehitetään edelleen suoralla konserniohjauksella.

Konserniyhteisöille asetetaan seuraavat **yhteiset tavoitteet**:

- Tytäryhtiöt raportoivat valtuustolle vähintään 2 krt/vuosi
 - o miten ne omalta osaltaan ovat toteuttaneet kaupunkistrategian tavoitteita,
 - o konserniohjeen noudattamista ja talousarviossa yhtiökohtaisesti asetettujen tavoitteiden toteutumista.
- Konsernin omavaraisuusaste % > 30 %.
- Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus % < 90 %.
- Konsernilainat euroa/asukas < 4 500 euroa.

Tytäryhtiökohtaiset tavoitteet ovat:

Oriveden Kotikoivu Oy

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Kysyntää vastaava vuokra-asunkanta	Täyttöaste vähintään 90 %	
Uusi vuokrakerrostalo on käytössä	Talo on käytössä 100 %:n täyttöasteella	
Pitkän tähtäimen suunnitelmaa peruskorjaustarpeista noudatetaan	Toteutettujen toimenpiteiden määrä kpl	
Yhtiön taloustilanne on kunnossa	Yhtiön taloustilanne paranee edellisestä vuodesta	
Talouden ja toiminnan seuranta on kunnossa	Seuranta ja raportointi yhtiön hallitukselle ja emolle on säännöllistä ja perustuu laadittuihin mittareihin	

Orivesi-talo Oy

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Tilojen kunto ja vuokrataso on sellainen, että tilat ovat kysyttyjä	Vuokrataso vastaa kiinteistön ylläpito- ja pääomakustannuksia	
Tilojen käyttöaste on korkea	Käyttöaste on vähintään 90 %	
Pitkän tähtäimen (10 v.) peruskorjaussuunnitelman toteuttaminen	Toteutetaan suunnitelmassa vuodelle 2026 määritellyt toimenpiteet	
Yhtiön taloustilanne on kunnossa	Tulorahoitus riittää vähintään 60 %:iin vuosittaisista investoinneista	
Talouden ja toiminnan seuranta on kunnossa	Seuranta ja raportointi yhtiön hallitukselle ja emolle on säännöllistä ja perustuu laadittuihin mittareihin	

Kiinteistö Oy Oriveden Aholankulma

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Taloudellisesti kestävä vuokratason määrittely	Vuokran määrä vastaa kiinteistön kustannuksia	
Yhtiön taloustilanne on kunnossa	Tulorahoitus riittää vähintään 95 %:iin vuosittaisista investoinneista	
Talouden ja toiminnan seuranta on kunnossa	Seuranta ja raportointi yhtiön hallitukselle ja emolle on säännöllistä ja perustuu laadittuihin mittareihin	

Oriveden Jäähalli Oy

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Yhtiön taloudellinen tilanne on kestävä	Maksuvalmius riittää ilman lainanottoa	
Yhtiön tilikauden tulos	Yhtiö tekee positiivisen tuloksen	
Hallin vetovoimaa kehitetään	Käyttäjämäärät kasvavat edellisvuoteen verrattuna	
Yhtiön taloustilanne on kunnossa	Tulorahoitus riittää vähintään 60 %:iin vuosittaisista investoinneista	
Talouden ja toiminnan seuranta on kunnossa	Seuranta ja raportointi yhtiön hallitukselle ja emolle on säännöllistä ja perustuu laadittuihin mittareihin	

Oriveden Aluelämpö Oy

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Yhtiön tilikauden voitto pysyy kohtuullisena ja talous vakaana	Tilikauden voitto on enintään seitsemän (7) prosenttia liikevaihdosta.	

LIITTEET

Käyttötaloussuunnitelmaluonnos vuodelle 2026 tulosalueittain

	Tilinpäätös 2024	TA+muutos 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
D1010 Vaalit						
Toimintatuotot	51 914	15 000	0	-100,00	0	0
Toimintakulut	-51 349	-90 311	0	-100,00	0	0
Toimintakate yhteensä	565	-75 311	0	-100,00	0	0
Vuosikate	565	-75 311	0	-100,00	0	0
Tilikauden tulos	565	-75 311	0	-100,00	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	565	-75 311	0	-100,00	0	0
D1020 Tilintarkastus						
Toimintakulut	-32 918	-50 208	-57 740	15,00	-58	-58
Toimintakate yhteensä	-32 918	-50 208	-57 740	15,00	-58	-58
Vuosikate	-32 918	-50 208	-57 740	15,00	-58	-58
Tilikauden tulos	-32 918	-50 208	-57 740	15,00	-58	-58
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-32 918	-50 208	-57 740	15,00	-58	-58
B110 Kaupunkikehityspalvelut						
Toimintatuotot	298 639	298 100	312 200	4,73	312	312
Toimintakulut	-2 255 818	-2 698 278	-2 694 484	-0,14	-2 714	-2 717
Toimintakate yhteensä	-1 957 179	-2 400 178	-2 382 284	-0,75	-2 402	-2 404
Vuosikate	-1 957 179	-2 400 178	-2 382 284	-0,75	-2 402	-2 404
Tilikauden tulos	-1 957 179	-2 400 178	-2 382 284	-0,75	-2 402	-2 404
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-1 957 179	-2 400 178	-2 382 284	-0,75	-2 402	-2 404
B120 Konsernipalvelut						
Toimintatuotot	278 230	375 500	311 300	-17,10	311	311
Toimintakulut	-2 058 194	-2 607 233	-2 668 109	2,33	-2 691	-2 693
Toimintakate yhteensä	-1 779 964	-2 231 733	-2 356 809	5,60	-2 379	-2 382
Vuosikate	-1 779 964	-2 231 733	-2 356 809	5,60	-2 379	-2 382
Tilikauden tulos	-1 779 964	-2 231 733	-2 356 809	5,60	-2 379	-2 382
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-1 779 964	-2 231 733	-2 356 809	5,60	-2 379	-2 382
A10 Kaupunginhallitus						
Toimintatuotot	628 783	688 600	623 500	-9,45	624	624
Toimintakulut	-4 398 278	-5 446 030	-5 420 333	-0,47	-5 463	-5 468
Toimintakate yhteensä	-3 769 495	-4 757 430	-4 796 833	0,83	-4 839	-4 844
Vuosikate	-3 769 495	-4 757 430	-4 796 833	0,83	-4 839	-4 844
Tilikauden tulos	-3 769 495	-4 757 430	-4 796 833	0,83	-4 839	-4 844
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-3 769 495	-4 757 430	-4 796 833	0,83	-4 839	-4 844

	Tilinpäätös 2024	TA+muutos 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C2001 Hyvinvointipalvelut						
Toimintatuotot	165 028	54 000	54 000	0,00	54	54
Toimintakulut	-1 179 146	-2 478 816	-2 516 524	1,52	-2 521	-2 524
Toimintakate yhteensä	-1 014 118	-2 424 816	-2 462 524	1,56	-2 467	-2 470
Vuosikate	-1 014 118	-2 424 816	-2 462 524	1,56	-2 467	-2 470
Tilikauden tulos	-1 014 118	-2 424 816	-2 462 524	1,56	-2 467	-2 470
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-1 014 118	-2 424 816	-2 462 524	1,56	-2 467	-2 470
C2101 Elämänlaatupalvelut						
Toimintatuotot	573 122	527 460	572 631	8,56	573	573
Toimintakulut	-3 077 847	-2 987 724	-3 043 957	1,88	-3 067	-3 070
Toimintakate yhteensä	-2 504 725	-2 460 264	-2 471 326	0,45	-2 494	-2 498
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	30	0,00	0	0
Vuosikate	-2 504 725	-2 460 264	-2 471 296	0,45	-2 494	-2 497
Poistot ja arvonalentumiset	-108 374	-86 450	-118 830	37,46	-96	-76
Tilikauden tulos	-2 613 099	-2 546 714	-2 590 126	1,70	-2 589	-2 574
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-2 613 099	-2 546 714	-2 590 126	1,70	-2 589	-2 574
A20 Hyvinvointi- ja elämänlaatulk						
Toimintatuotot	738 150	581 460	626 631	7,77	627	627
Toimintakulut	-4 256 994	-5 466 540	-5 560 481	1,72	-5 588	-5 594
Toimintakate yhteensä	-3 518 844	-4 885 080	-4 933 850	1,00	-4 961	-4 967
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	30	0,00	0	0
Vuosikate	-3 518 844	-4 885 080	-4 933 820	1,00	-4 961	-4 967
Poistot ja arvonalentumiset	-108 374	-86 450	-118 830	37,46	-96	-76
Tilikauden tulos	-3 627 218	-4 971 530	-5 052 650	1,63	-5 057	-5 043
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-3 627 218	-4 971 530	-5 052 650	1,63	-5 057	-5 043

	Tilinpäätös 2024	TA+muutos 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
C3002 Varhaiskasvatuspalvelut						
Toimintatuotot	342 428	177 600	137 600	-22,52	138	138
Toimintakulut	-4 958 281	-5 299 571	-5 121 485	-3,36	-5 174	-5 174
Toimintakate yhteensä	-4 615 853	-5 121 971	-4 983 885	-2,70	-5 036	-5 036
Vuosikate	-4 615 853	-5 121 971	-4 983 885	-2,70	-5 036	-5 036
Poistot ja arvonalentumiset	-28 114	-20 229	0	-100,00	0	0
Tilikauden tulos	-4 643 967	-5 142 200	-4 983 885	-3,08	-5 036	-5 036
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-4 643 967	-5 142 200	-4 983 885	-3,08	-5 036	-5 036
C3001 Opetuksen hallintopalvelut						
Toimintatuotot	0	294 400	0	-100,00	0	0
Toimintakulut	-206 128	-530 706	-223 281	-57,93	-226	-227
Toimintakate yhteensä	-206 128	-236 306	-223 281	-5,51	-226	-227
Vuosikate	-206 128	-236 306	-223 281	-5,51	-226	-227
Tilikauden tulos	-206 128	-236 306	-223 281	-5,51	-226	-227
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-206 128	-236 306	-223 281	-5,51	-226	-227
C3003 Opetuspalvelut						
Toimintatuotot	918 405	378 290	634 248	67,66	634	634
Toimintakulut	-10 158 757	-10 024 213	-10 858 579	8,32	-10 989	-10 989
Toimintakate yhteensä	-9 240 352	-9 645 923	-10 224 331	6,00	-10 355	-10 355
Vuosikate	-9 240 352	-9 645 923	-10 224 331	6,00	-10 355	-10 355
Poistot ja arvonalentumiset	-42 467	-23 919	-7 878	-67,06	-3	-3
Tilikauden tulos	-9 282 820	-9 669 842	-10 232 209	5,82	-10 357	-10 357
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-9 282 820	-9 669 842	-10 232 209	5,82	-10 357	-10 357
C3004 Lukiokoulutus						
Toimintatuotot	57 677	25 000	17 000	-32,00	17	17
Toimintakulut	-1 717 361	-1 665 500	-1 653 318	-0,73	-1 675	-1 675
Toimintakate yhteensä	-1 659 684	-1 640 500	-1 636 318	-0,25	-1 658	-1 658
Vuosikate	-1 659 684	-1 640 500	-1 636 318	-0,25	-1 658	-1 658
Poistot ja arvonalentumiset	-2 430	-1 612	0	-100,00	0	0
Tilikauden tulos	-1 662 114	-1 642 112	-1 636 318	-0,35	-1 658	-1 658
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-1 662 114	-1 642 112	-1 636 318	-0,35	-1 658	-1 658
A30 Lasten ja nuorten lautakunta						
Toimintatuotot	1 318 510	875 290	788 848	-9,88	789	789
Toimintakulut	-17 040 528	-17 519 990	-17 856 663	1,92	-18 064	-18 065
Toimintakate yhteensä	-15 722 017	-16 644 700	-17 067 815	2,54	-17 276	-17 276
Vuosikate	-15 722 017	-16 644 700	-17 067 815	2,54	-17 276	-17 276
Poistot ja arvonalentumiset	-73 011	-45 760	-7 878	-82,78	-3	-3
Tilikauden tulos	-15 795 029	-16 690 460	-17 075 693	2,31	-17 278	-17 279
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-15 795 029	-16 690 460	-17 075 693	2,31	-17 278	-17 279

	Tilinpäätös 2024	TA+muutos 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
B500 Tekniset palvelut						
Toimintatuotot	120 875	140 240	140 240	0,00	140	140
Toimintakulut	-758 721	-861 743	-814 096	-5,53	-821	-822
Toimintakate yhteensä	-637 846	-721 503	-673 856	-6,60	-681	-681
Vuosikate	-637 846	-721 503	-673 856	-6,60	-681	-681
Poistot ja arvonalentumiset	-830	0	0	0,00	0	0
Tilikauden tulos	-638 676	-721 503	-673 856	-6,60	-681	-681
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-638 676	-721 503	-673 856	-6,60	-681	-681
B510 Tilapalvelut						
Toimintatuotot	5 975 971	5 570 960	5 542 623	-0,51	5 543	5 543
Toimintakulut	-5 043 328	-4 526 558	-4 271 456	-5,64	-4 310	-4 311
Toimintakate yhteensä	932 643	1 044 402	1 271 167	21,71	1 232	1 232
Rahoitustuotot ja -kulut	-46 466	0	0	0,00	0	0
Vuosikate	886 177	1 044 402	1 271 167	21,71	1 232	1 232
Poistot ja arvonalentumiset	-1 625 104	-1 412 887	-816 319	-42,22	-1 021	-992
Tilikauden tulos	-738 927	-368 485	454 848	-223,44	212	239
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-738 927	-368 485	454 848	-223,44	212	239
B520 Kunnallistekniikkapalvelut						
Toimintatuotot	307 466	346 950	270 510	-22,03	271	271
Toimintakulut	-1 803 861	-1 513 859	-1 531 894	1,19	-1 542	-1 542
Toimintakate yhteensä	-1 496 395	-1 166 909	-1 261 384	8,10	-1 271	-1 272
Vuosikate	-1 496 395	-1 166 909	-1 261 384	8,10	-1 271	-1 272
Poistot ja arvonalentumiset	-1 279 978	-1 258 936	-1 306 701	3,79	-1 274	-1 260
Tilikauden tulos	-2 776 373	-2 425 845	-2 568 085	5,86	-2 545	-2 532
Varausten ja rahastojen muutos	61 075	48 860	39 088	-20,00	31	25
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-2 715 297	-2 376 985	-2 528 997	6,40	-2 514	-2 507
B600 Vesihuoltolaitos						
Toimintatuotot	1 974 857	2 168 710	2 168 710	0,00	2 169	2 169
Toimintakulut	-1 403 817	-1 226 250	-1 327 585	8,26	-1 340	-1 340
Toimintakate yhteensä	571 040	942 460	841 125	-10,75	829	828
Rahoitustuotot ja -kulut	-283 440	-400 940	-500 940	24,94	-491	-551
Vuosikate	287 599	541 520	340 185	-37,18	338	277
Poistot ja arvonalentumiset	-507 619	-633 957	-533 861	-15,79	-523	-605
Tilikauden tulos	-220 020	-92 437	-193 676	109,52	-185	-328
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-220 020	-92 437	-193 676	109,52	-185	-328
A50 Tekninen lautakunta						
Toimintatuotot	8 379 170	8 226 860	8 122 083	-1,27	8 122	8 122
Toimintakulut	-9 009 728	-8 128 410	-7 945 031	-2,26	-8 013	-8 015
Toimintakate yhteensä	-630 558	98 450	177 052	79,84	109	107
Rahoitustuotot ja -kulut	-329 907	-400 940	-500 940	24,94	-491	-551
Vuosikate	-960 464	-302 490	-323 888	7,07	-382	-444
Poistot ja arvonalentumiset	-3 413 531	-3 305 780	-2 656 881	-19,63	-2 817	-2 857
Tilikauden tulos	-4 373 996	-3 608 270	-2 980 769	-17,39	-3 200	-3 301
Varausten ja rahastojen muutos	61 075	48 860	39 088	-20,00	31	25
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-4 312 921	-3 559 410	-2 941 681	-17,35	-3 168	-3 276

	Tilinpäätös 2024	TA+muutos 2025	TA 2026	Muutos-%	TS 2027	TS 2028
Rahoitus						
Verotulot	21 770 470	21 650 000	22 700 000	4,85	23 100	24 000
Valtionosuudet	5 599 071	5 600 000	5 820 000	3,93	6 000	6 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-137 068	-388 530	-408 530	5,15	-599	-319
Vuosikate	27 232 472	26 861 470	28 111 470	4,65	28 501	29 681
Tilikauden tulos	27 232 472	26 861 470	28 111 470	4,65	28 501	29 681
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	27 232 472	26 861 470	28 111 470	4,65	28 501	29 681
ORIVEDEN KAUPUNKI						
Toimintatuotot	11 043 163	10 334 260	10 133 562	-1,94	10 134	10 134
Valmistus omaan käyttöön	21 450	37 950	27 500	-27,54	28	28
Toimintakulut	-34 705 527	-36 560 970	-36 782 508	0,61	-37 128	-37 142
Toimintakate yhteensä	-23 640 914	-26 188 760	-26 621 446	1,65	-26 967	-26 981
Verotulot	21 770 470	21 650 000	22 700 000	4,85	23 100	24 000
Valtionosuudet	5 599 071	5 600 000	5 820 000	3,93	6 000	6 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-466 975	-789 470	-909 440	15,20	-1 089	-869
Vuosikate	3 261 652	271 770	989 114	263,95	1 043	2 150
Poistot ja arvonalentumiset	-3 594 917	-3 437 990	-2 783 589	-19,03	-2 916	-2 936
Tilikauden tulos	-333 264	-3 166 220	-1 794 475	-43,32	-1 872	-786
Varausten ja rahastojen muutos	61 075	48 860	39 088	-20,00	31	25
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	-272 189	-3 117 360	-1 755 387	-43,69	-1 841	-761

Investointisuunnitelmaluonnos hankeryhmittäin vuodelle 2026

	2026	2027	2028	2029	2030	Yhteensä 2026-2030
TALONRAKENNUS						
KASVATUS- JA OPETUSPALVELUT						
Rovastinkankaan koulun suunnittelu- ja rakenta- minen, kokonaiskustannusarvio 9,0 M€	5 000 000	100 000				5 100 000
avustus liikuntasalin rakentamiseen						0
Tk:n varavoimakoneen siirto Yhteiskoululle	20 000					20 000
Yhteiskoulu-lukion suunnittelu					150 000	150 000
Kultavuoren pajarakennuksen kuntoselvitys						0
HYVINVOINTI- JA ELÄMÄNLAATUPALVELUT						
Liikuntahallin korjaustarpeen selvittäminen	50 000					50 000
Liikuntahallin hissin rakentaminen				50 000		50 000
TEKNISET PALVELUT						
Niittykukan pihan kunnostus				55 000		55 000
Kaupungintalo; katon pinnoite, ilmanvaihto	100 000	150 000	50 000			300 000
Muu peruskorjaus; Säynänimen piha-alueen kunnostus 30 t€	80 000					80 000
Lämmönsiirtimien uusiminen 2 kiinteistössä		60 000				60 000
YHTEENSÄ	5 250 000	310 000	50 000	105 000	150 000	5 865 000
KUNNALLISTEKNIIKAN RAKENTAMINEN						
KATUJEN JA ALUIDEN RAKENTAMINEN						
Mattilanniityntie ja Hakamäentie, vaihe 2			40 000	400 000	80 000	520 000
Mattilanniitty vaihe 1, päällystys+viimeistelyt			60 000			60 000
Kajarinteen kaava-alue (Kajarinteenkuja, -tie, -polku)					50 000	50 000
Nimeämättömät/ liikenneturvallisuus kohteet	0	60 000	60 000	60 000	60 000	240 000
Neuletien varastoalue	35 000	70 000				105 000
Valaistuksen saneeraus	70 000	35 000	35 000	35 000	35 000	210 000
Päällystys	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	500 000
Oripohjan uuden yritysalueen kadut, suunnittelu, teko		50 000	350 000	350 000	350 000	1 100 000
Koirapuisto					30 000	30 000
YHTEENSÄ	205 000	315 000	645 000	945 000	705 000	2 815 000
KATUJEN JA ALUEIDEN PERUSKORJAUS						
Anttilantie			40 000	350 000	390 000	780 000
Oripohjantie+klv	250 000	70 000				320 000
Myllytie		35 000	500 000	40 000		575 000
Myllykuja		50 000	150 000	20 000		220 000
Hankaloilontie suunnittelu			40 000			40 000
Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen	20 000	5 000	5 000		30 000	60 000
Isokiventie		400 000				400 000
LAITAMON/ASEMAN ALUEEN PERUSKORJAUS						
(kadut ja vesihuolto)	350 000	600 000	200 000			1 150 000
*Laitamontie						
*Kenkätie						
*Linnuntie						
*Ketunkuja						
*Hakatie						
*Saarentie						
ORIAHTEEN ALUEEN PERUSKORJAUS						
*Ahteentie			60 000	500 000	500 000	1 060 000
*Notkotie						
*Pohjoiskaari						
*Tarkantie ja -kuja						
MAL-Hankkeet						
*Eräjärventien keskustan kevyen liikenteen väylä, suunnittelu ja rakentaminen; yhteishanke						
ELY:n kanssa	40 000		300 000			340 000
*Keskustan seisake+radan sähköistys, suunnit- telu	50 000	450 000	250 000			750 000
Kajarinteen kaava-alue						

*Kajarinteentie
 *Kajarinteenpolku
 *Kajarinteenkuja

KATUJEN PERUSKORJAUS YHTEENSÄ 710 000 1 610 000 1 545 000 910 000 920 000 5 695 000

VESILAITOKSEN RAKENTAMINEN

Vesilaitoksen UV- laitteiston rakentaminen	50 000					50 000
Nimeämättömät kohteet	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	150 000
Liittymät	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	100 000
Oripohjan uuden yritysalueen kadut			100 000	100 000	100 000	300 000
YHTEENSÄ	100 000	50 000	150 000	150 000	150 000	600 000

VIEMÄRILAITOKSEN RAKENTAMINEN

Nimeämättömät kohteet	30 000	30 000	30 000	30 000	30 000	150 000
Liittymät	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	100 000
Dekantterilinko/lisäkuivain puhdistamolle			100 000			100 000
Puhdistamon kompressorin uusinta		100 000				100 000
vanhojen kompressorien myynti		-20 000				-20 000
YHTEENSÄ	50 000	130 000	150 000	50 000	50 000	430 000

VESILAITOKSEN PERUSKORJAUS

Oripohjantien peruskorjaus	100 000					100 000
Laitamon ja aseman alueen peruskorjaus	125 000					
Isokiventie		70 000				70 000
Rinnetie	40 000	150 000	50 000			240 000
Hirsilän alue		30 000	150 000			180 000
Kömöntie		25 000	130 000			155 000
Nimeämättömät kadut	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	250 000
Äkilliset, ennalta arvaamattomat kohteet	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	50 000
Kaivamattomat menetelmät	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000	200 000
*Karoliinankuja 100A-linja						
*Korpitie 100A-linja						
YHTEENSÄ	365 000	375 000	430 000	100 000	100 000	1 370 000

VIEMÄRILAITOKSEN PERUSKORJAUS

Oripohjantien peruskorjaus	100 000					100 000
Laitamon ja aseman alueen peruskorjaus	125 000					125 000
Rinnetie		130 000				130 000
Äkilliset, ennalta arvaamattomat kohteet	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000	50 000
Pumppaamoiden saneeraus	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	250 000
Kaivamattomat menetelmät	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000	200 000
*Orisseläntien 400B-linja						
*Rinnetie-Santaojantie 225B-linja						
*Sukkavartaantie 225/150B-linja						
*Nopontie kaivo 1942-2074 sujutus						
YHTEENSÄ	325 000	230 000	100 000	100 000	100 000	855 000

SADEVESIVIEMÄRIEN RAKENTAMINEN

Nimeämättömät kohteet	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	250 000
YHTEENSÄ	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	250 000

KUNNALLISTEKNIikka YHTEENSÄ	1 805 000	2 760 000	3 070 000	2 305 000	2 075 000	12 015 000
------------------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	-------------------

(Kadut, vesihuolto ym.)

PUISTOT JA LEIKKIKENTÄT

PUISTOT

Vanhojen puistojen kunnostaminen (nimeämättömät)	40 000		40 000		40 000	120 000
Kirkkolahti	0	40 000	0	0		40 000
Torin sähköistys, muut työt erillinen päätös	30 000					30 000
Uudet asuntoalueet					60 000	60 000
YHTEENSÄ	70 000	40 000	40 000	0	100 000	250 000

LEIKKIKENTÄT JA MUUT ALUEET

Vanhojen peruskorjaus (Nimeämättömät)	20 000		20 000		20 000	60 000
Matonpesupaikkojen kunnostaminen	35 000	35 000		0		70 000
Uudet asuntoalueet			40 000		40 000	80 000
Mäkelänrinteen LK				40 000		40 000
Niittykukan leikkipuisto; teema LAIVA				55 000		55 000
Kirkkolahden LK, suunnittelu ja rakentaminen		0	0			0

Isovainionkaari					40 000	40 000
Moisiontien Lk peruskunnostus				30 000		30 000
Lepran hautausmaan kunnostaminen	30 000					30 000

YHTEENSÄ	55 000	65 000	60 000	125 000	100 000	405 000
PUISTOT JA LEIKKIKENTÄT YHTEENSÄ	125 000	105 000	100 000	125 000	200 000	655 000

MUU JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS
ELÄMÄNLAATUPALVELUT

Uimapaikkojen kunnostaminen			60 000			60 000
Kääjäntien koripallokentän kunnostus	25 000					25 000
Kintulampi-Pukala-Vähäteerijärvi reitin rakentaminen yht.työssä Treen kanssa	40 000					40 000
Latuverkoston peruskorjaus				20 000		20 000
Valaistuksen uusiminen (Paltanmäki-yhdysreitti yms)	20 000	20 000	20 000			60 000
Uimarantojen korjaus/WC-tilojen uusiminen, 5 kohdetta	30 000					30 000
Eräjärven koulun liikunta-alue			50 000	50 000		100 000
Kirkkolahden lähivirkistysalue				0	50 000	50 000
Yleisurheilukentän korjaus	50 000					50 000
Ulkokuntosali Paltanmäkeen				50 000		50 000
Rovastinkankaan tekonurmen uudistaminen				150 000	150 000	300 000
MUU JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS YHTEENSÄ	165 000	20 000	130 000	270 000	200 000	785 000
KAIKKI RAKENNUSINVESTOINNIT YHTEENSÄ	7 345 000	3 195 000	3 350 000	2 805 000	2 625 000	19 320 000
Kiinteä + irtain + aineeton käyttöomaisuus, netto	470 000	270 000	270 000	270 000	270 000	1 550 000
YHTEENSÄ	7 815 000	3 465 000	3 620 000	3 075 000	2 895 000	20 870 000

	2026	2027	2028	2029	2030	Yhteensä 2026-2030
IRTAIN OMAISUUS						
KAUPUNKIKEHITYS- JA KONSERNIPALVELUT	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	250 000
* varaus tietohallintohankinnat/ohjelmistot	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	
KASVATUS- JA OPETUSPALVELUT	220 000	20 000	20 000	20 000	20 000	300 000
* Muu irtain mm. ROK:n irtain	220 000	20 000	20 000	20 000	20 000	
HYVINVOINTI- JA ELÄMÄNLAATUPALVELUT	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	100 000
* Laitekannan parantaminen, muu irtain	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	
TEKNIikka- JA YMPÄRISTÖPALVELUT	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000	400 000
* Muu irtain	80 000	80 000	80 000	80 000	80 000	
YHTEENSÄ (Netto)	370 000	170 000	170 000	170 000	170 000	1 050 000

	2026	2027	2028	2029	2030	Yhteensä 2026-2030
INVESTOINNIT YHTEENSÄ						
KIINTEÄ OMAISUUS	250 000	250 000	250 000	250 000	250 000	1 250 000
PYSYVIEN VASTAAVIEN LUOVUTUKSET	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-750 000
IRTAIN OMAISUUS (Netto)	370 000	170 000	170 000	170 000	170 000	1 050 000
TALONRAKENNUS	5 250 000	310 000	50 000	105 000	150 000	5 865 000
KUNNALLISTEKNIikka	1 805 000	2 760 000	3 070 000	2 305 000	2 075 000	12 015 000
PUISTOT JA LEIKKIKENTÄT	125 000	105 000	100 000	125 000	200 000	655 000
MUU JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS	165 000	20 000	130 000	270 000	200 000	785 000
INVESTOINNIT YHTEENSÄ (Netto)	7 815 000	3 465 000	3 620 000	3 075 000	2 895 000	20 870 000

